Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1966 ЙИЛ 1 ИЮЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • № 30 (5. 921) • 1986 йил 5 февраль, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

Замондошимиз

Пойтахтимиздаги барча коммунистлар қатори В. И. Ленин номидаги электрон техника заводининг участка мастери Манзура Маҳкамова ҳам Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қўйган вазифаларни адо этишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга интиляпти. Коммунист сифатида у ишлаб чиқаришда бошқаларга намуна бўлибгина қолмай, балки съезд қарорларини, у қўйган янги, муҳим вазифаларни коллектив ўртасида кенг тушунтиряпти. «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остидаги социалистик мусобақада эса қувончли ютуқларни қўлга киритяпти.

С. Маҳкамов фотоси.

Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорлари—ҳаётга

ЖАНГОВАР ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ

Замон биздан тағин ҳам кўпроқ дадиллик, принципиал талабчанликни ва зиммага масъулият олишга тайёргарликни талаб қилмоқда. Муваффақиятларимизнинг гарови мана шундадир.

(Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXI съезди материалларидан).

ДЕЛЕГАТ СЪЕЗДДАН ҚАЙТДИ

Сўз ва иш бирлиги

Х. БАҲОДИРОВ,

«Главташкентстрой»нинг 153- қурилиш тресги 1-бошқармаси бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати.

Ўзбекистон Компартиясининг уч кун давом этган XXI съезди ниҳоясига етди. Бу улкан анжуманда барча қатори биз қурувчилар олдига ҳам бир талай вазифалар қўйилди. Камчиликларимиз рўй-рост очиб ташланди, уларни бартараф этиш йўллари кўрсатилди. Хуллас, съезддан ўн иккинчи беш йилликда бажариладиган ишлар режасини тузиб қайтдик.

Чиндан ҳам ўйлаб қаралса, республикада иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришнинг кўпгина йирик вазифаларини амалга ошириш капитал қурилишдаги ишларнинг ҳолатига боғлиқ экан. Бу нарса съездда қайта-қайта такрорланди.

Қурилиш-монтаж ташкилотларининг қуввати етарли эмаслиги, қурилиш ишлари ёмон ташкил этилганлиги ҳамон катта проблема бўлиб қолмоқда. Иш вақтининг кўп қисми бекор ўтаётганлиги, техниканинг фойдаланиш даражаси пастлиги, кўпчилик қурувчиларнинг касбини яхши ўзлаштириб олмаганлиги, умумий ишимизга салбий таъсир кўрсатмоқда. Бу нуқсонларга чек қўйиш партия комитетларининг, совет органларининг, қурилиш ташкилотларидаги бошланғич партия ташкилотларининг иши эканлиги съезд минбарида алоҳида тилга олинди.

Шунингдек коммунистлар анжуманида қурилиш индустриясининг базасини ривожлантириш, замонавий самарали материаллар ва конструкцияларни ишлаб чиқариш, қурилиш-монтаж ташкилотларини техника билан қайта қуроллантириш программасини жуда қисқа муддатларда ишлаб чиқиш зарурлиги ҳам уқдириб ўтилди.

Трестимиз раҳбарлари съезд материалларидан келиб чиққан ҳолда ўн иккинчи беш йилликда бинокорлар олдига сифат жиҳатдан янги вазифа — мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш ва техника жиҳатдан қайта ускуналашни марказлаштириш вазифасини қўядилар, деган умиддамиз. Чунки реконструкция ишларини ҳаддан ташқари тор, ноқулай шароитларда олиб боришга тўғри келмоқда. Кичик габаритли экскаватор, кран ёки кўтаргич ишлаши мумкин бўлган жойларда қурувчилар баъзан белкурак, замбил ва эски мосламалар билан ишлашмоқда. Бу жиҳатдан Асосий йўналишлар лойиҳасида ҳам ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш шароитларида қурилиш-монтаж ишларини комплекс механизациялашни таъминлайдиган машиналар ва механизмлар системасини яратишни тезлаштириш вазифасининг қўйилиши биз қурувчилар учун айни муддаодир.

Яна бир масала бинокорларни узоқ вақтлардан бери ташвишлантириб келмоқда. Объектларни фойдаланишга қабул қилувчи ишчи ва давлат комиссияларининг составига кўп сонли инспекция қилувчи ташкилотлар ҳам киради. Лекин биз йил давомида объектларни қабул қилишга келган комиссиялар орасида ҳеч қандай инспекция вакилларини кўрмаймиз. Ваҳоланки, улар фойдаланишга топширилаётган объектни лойиҳа-смета ҳужжатларини, лойиҳанинг нормативга мувофиқлигини текширадилар. Мана шундай муҳим ишдан бош тортиш сабаби, янги биноларга кўчиб кираётган баъзи оилаларга қимматга тушмоқда.

Ҳаққоний тан олиш керак. Кундалик ишимизда бундан ташқари ҳам озмунча камчиликларга дуч келмаймиз. Бу борада меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомининг бузилиши, конструкция ва деталларни объектга бир меъёрда етказиб берилмаслиги қурилиш ишларини механизациялаш даражаси пастлигини қайд этиб ўтиш кифоя.

Мен раҳбарлик қилаётган бригада коллективи бир неча йиллардан бери бригада пудрати усулида ишламоқда. Бу усулнинг афзалликлари ҳар қадамда ўзини исботламоқда. Кўп йиллик қўлга киритилган тажрибалар ҳам буни яққол кўрсатмоқда. Ҳолбуки, энди фақат бригадаларнигина эмас, балки участкаларни, ҳатто бошқармаларни хўжалик ҳисобига ўтказиш вақти етиб келди. Агар шундай қилинса бизга ҳар томонлама қулайлик яратилган бўлур эди. Чунки бир вақтда қурилаётган объектлар сони ўз-ўзидан камайиши ва иш сифати яхшиланиши табиий. Қурувчилар меҳнати ҳам пировард натижаларга қараб баҳоланади.

Кўпинча объектларни фойдаланишга топшириш пайтида баъзан ишлар сифатсиз бажарилаётганлиги ҳақида ҳам эътирозлар эшитиб қоламиз. Гарчи аччиқ бўлса ҳам бу гапнинг тўғрилигини тан олмай иложимиз йўқ. Лекин сифат масаласи биргина бизга боғлиқ эмас, албатта. Бунинг объектив ва субъектив томонлари ҳам бор.

Баъзан бизга корхоналардан сифатсиз материаллар келтирилади. Ахир бу материалларни тайёрлаш учун давлатнинг озмунча маблағи сарф этиладими? Биз шуни ўйлаб бу материаллардан иложи борича фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Агар шундай қилмасак, унга сарф этилган маблағлар кўкка соврилади. Тўғри, бундай сифатсиз материалларни корхоналарга қайтариб юборган вақтларимиз ҳам бўлди. Лекин бу сансалорлик билан иш битмаслиги аён бўлиб қолди. Бунинг устига қанча вақтимиз бекор кетишини айтмайсизми? Бизнингча ўша корхонанинг ўзида сифат учун кураш шиорини ўртага ташлаш ва бажарилаётган иш устидан контролликни кучайтириш лозим. Ана шундагина кўзлаган мақсадга эришиш мумкин.

Баъзан объектларга материаллар ўз вақтида етказиб берилмайди. Натижада пландан орқада қолиб кетамиз. Шу туфайли қурилиш материаллари келиши билан енг шимариб, ишга киришамиз-у, сифатни унутиб қўямиз. Агар объектларга лозим бўлган қурилиш материаллари бир меъёрда келиб турса, узоқ вақтлардан бери меҳнаткашлар дилини ранжитиб келаётган бу нуқсонга анча барҳам берилган бўлур эди.

КПССнинг XXVII съезди очиладиган вақтга саноқли кунлар қолди. Бригадамиз аъзолари бир жон-бир тан бўлиб бу шонли санани меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда кутиб олишга бел боғлашган. Мақсадимиз шу кунгача зиммага олинган биринчи квартал план-топшириқларини бажаришдир. Бу коллективимизни партия съездига муносиб совғаси бўлади.

Зарбдор суръат

«Узстройиндустрия» экспериментал-механика заводининг ишчи ва хизматчилари ўн иккинчи беш йилликни зарбдор суръат билан бошлашди. Топшириқларни ошириб бажариш, тежамкорликни кучайтириш, илғор иш усулларидан фойдаланишда коммунистлар намуна кўрсатиб ишлашмоқда.

Коммунист С. И. Пашнин етакчилик қилаётган слесарлар бригадаси айниқса юксак натижаларни қўлга киритмоқда. Олти кишидан иборат коллектив иш вақти, техника ва технологиядан самарали фойдаланиш туфайли смена топшириғини мунтазам 120 процентга етказиб бажаришга эришмоқда.

Шахсий беллашувда В. Мельченко, В. Тимофеевлар пешқадамлик қилишяпти. Улар ҳам смена топшириқларини мунтазам 15—20 процент ошириб бажаришга эришмоқдалар.

КПСС XXVII съезди очиладиган кунни биринчи квартал топшириғини бажариш билан кутиб олишга аҳд қилган пешқадамлар маррага яқинлашиб қолишди.

Ютуқлар мустаҳкамланади

Тошкент тўқимачилик комбинати 2-йигирув фабрикаси тараш цехининг Маматқул Раҳмонов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси бир сменада нормада белгиланган 13 тонна 200 килограмм ўрнига 14 тонна маҳсулот ишлаб чиқараяпти. Биринчи сортга топшириладиган маҳсулот белгиланган 96 процент ўрнига 98 процентни ташкил этмоқда. Бригаданинг А. Светков, Ф. Жомбоев, М. Умаров, Б. Камолова, Р. Аҳмедов сингари ишчилари кунлик топшириқларини 120—130 процентга етказиб адо этмоқдалар.

Бригада таровчилари ўтган беш йилликнинг якунловчи йилида планга қўшимча 138 тонна маҳсулот ишлаб чиқариб, унинг 90 процентини биринчи сортга тақдим этдилар. Коллектив ўн иккинчи беш йилликда ўтган йили эришган ютуқларни янада мустаҳкамлашга аҳд қилган. Шунга кўра, бригада аъзолари пландан ташқари 140 тонна лента ишлаб чиқаришга ваъда бердилар. Йил бўйи тайёрланган маҳсулотнинг 99 проценти биринчи сортларга топширилиши планлаштирилди.

Коммунистлар активлиги

Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қўйган юксак вазифалар ва талаблар асосида коммунистлар активлигини ҳамда ташаббускорлигини ошириш партия ташкилотларининг муҳим бурчидир. Буни яхши тушунган «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг партия комитети барча цех партия ташкилотлари олдига кўпроқ ташаббус, ғайрат ва масъулият кўрсатиш вазифасини қўйди. Чунки тракторсозлар олдида турган барча вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш кўп жиҳатдан ана шунга боғлиқдир.

Виктор Сотников етакчилик қилаётган 7 ва Станислав Волохович етакчилик қилаётган 26-цехларнинг партия ташкилотлари «КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остидаги мусобақага ҳақиқий, ижодий ёндошмоқда. 7-цехнинг силлиқловчиси, коммунист Вера Марковна Харитонова ўз бурчини ҳалол ва виждонан адо этяпти. 26-цехда эса коммунист Асқар Мамиров етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси съездолди вахтасида бошқаларга намуна бўлмоқда. Пешқадам коммунистлар фақат ўз зиммаларига юклатилган топшириқларни адо этиш билан кифояланмай, съезд қарорларини меҳнат коллективларига кенг тушунтириш, унда қўйилган янги вазифаларни ҳар бир ишчи қалби ва онгига сингдиришга интилишяпти.

Қатъият ва масъулият

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси коммунистларининг олиб бораётган кўп қиррали ишларини қисқача ана шундай деб таърифлаш мумкин. Корхонада кейинги икки ярим йил ичида туб ўзгаришлар қилинганлиги ҳам бундан яққол далолат бериб турибди. Ишлаб чиқаришнинг барча звеноларида уюшқоқлик, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш ҳамда ишчи-хизматчилар учун тегишли шарт-шароитлар яратиб бериш корхона маъмурияти, партия ва бошқа жамоат ташкилотларининг доимий эътиборида турибди. Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди уйғотган сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги коллективни ўн иккинчи беш йиллик ва унинг биринчи йили план-топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этишга илҳомлантиряпти. Съездда қўйилган улкан ва янги вазифалар асосида бирлашма коммунистлари, бутун коллективи 1986 йилни туб ўзгаришлар йилига айлантиришга интилишяпти. Бу фан ва техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат шароитини яхшилаш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ва бошқа масалаларга тааллуқлидир. У. Исахўжаева, Д. Нурматова, В. Дяков сингари кўплаб коммунистик меҳнат зарбдорлари умумий ишга кўпроқ ҳисса қўшишга ҳаракат қилишяпти. Аҳиллик ва аниқ-пухта ишлаш бу ерда кўпчилик коммунистларга хос хусусият бўлиб қолди.

15 февраль—Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик куни

Ташаббусга қўшилиб

Янги беш йилликни Тошкент тажриба-механика экскаватор ремонти заводининг коллективи зарбдор суръат билан бошлади. Январь ойида меҳнат унумдорлигини ўстириш суръати 136 процентга тенг бўлди. Бу белгиланганидан 20 процент кўпдир.

Корхона коллективи меҳнат байрами куни амалга ошириладиган ишларни ҳам режалаштириб қўйди. Шу куни 60 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади. Бу маҳсулотнинг 30 минг сўмлиги корхонада тежаб қолинган электр энергияси ҳисобига тайёрланади. Шу куни битта вагон-ётоқхона, иккита дизель двигатели, иккита юк кўтаргич, 5000 сўмлик экскаваторлар учун эҳтиёт қисмлар тайёрланади. 1,5 минг сўмлик маблағ ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказилади.

Партия анжумани бошланадиган кунга қадар биринчи квартал топшириғини бажаришга аҳд қилган термистлар бригадасининг бошлиғи Нурилла Хуснутдинов меҳнат байрами куни фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлаш, смена топшириғини 130 процентга бажаришга аҳд қилди. Илғор ишчилардан Носир Исамуҳамедов, Виктор Ивлев, Александр Кумеров, Владимир Кулагинлар ҳам зарбдор суръат билан меҳнат қилишга ваъда беришди.

Илғорларнинг ташаббусини бутун коллектив қўллаб-қувватлади.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ЗЎР ҚИЗИҚИШ БИЛАН

Шаҳримиздаги бошланғич партия ташкилотларида съездолди ҳужжатларини муҳокама қилиш қизғин ўтмоқда. Очиқ партия йиғилишларида ишчи ва хизматчилар КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳалари юзасидан ўз фикр ва таклифларини айтишяпти.

Бошланғич партия ташкилотларида ҳужжатларнинг муҳокамасига бағишланган 2.222 йиғилиш бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда 95 мингдан зиёд коммунист иштирок этди.

Партиянинг съездолди ҳужжатларини қизиқиш ва манфаатдорлик билан ўрганиб чиққан коммунистлар, партиясизлар, комсомоллар КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси бўйича 201 та таклиф киритишди. Таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳаси бўйича 387 та амалий таклиф билдирилди. Ишчи, хизматчи, студентлар, пенсионерларнинг таклифларида КПСС аъзоларига талабчанликни ва коммунистларнинг топширилган иш учун бўлган масъулиятини янада ошириш айтилган.

Практика билан чамбарчас боғланиб

«СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси Маданият саройининг доимий ишловчи лекторийсида КПСС XXVII съездига бағишлаб «Партия кўрсатган йўлдан — социал-иқтисодий тараққиёт чўққилари сари» мавзуида туркум лекция ва суҳбатлар ўтказилди. Тошкент олий партия мактабининг ўқитувчилари, «Билим» жамиятининг лекторлари, партия, совет ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг вакиллари корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ҳузурида партиянинг умумхалқ муҳокамасига қўйилган программавий ҳужжатларининг Асосий қоидаларини тушунтириб бердилар. Улар Советлар мамлакатини ривожлантиришнинг сифат жиҳатдан янги босқичини, совет кишиларининг моддий ва маънавий турмуш даражасини янада ошириш йўлларини таърифлаб бердилар. Булар ҳақида съездолди ҳужжатларида айтилган.

Оғзаки пропаганда усталарининг лекциялари билан бир вақтда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, тежамкорлик режимини кучайтириш, маҳсулот сифатини ошириш, меҳнат коллективларида интизом ва тартибни мустаҳкамлашнинг актуал масалаларига бағишланган ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар намойиш қилинди. Лекторий машғулотларида тингловчилар юз от кучига эга бўлган тракторлар ва кузови кенгайтирилган прицеплар ишлаб чиқариш билан боғлиқ амалий вазифаларни муфассал кўриб чиқдилар.

Ўқув комплекси

Муносиб ўринбосарларнинг йирик даргоҳига айланиб қолган 13-ўрта ҳунар-техника билим юртини кейинги йилларда кўплаб ёш кадрлар битириб чиқди. Бу ерда касб-ҳунар орттириб, электрик, электромонтажчи, дастгоҳлар оператори каби ихтисосликларни пухта ўрганган ёшларнинг аксарияти ҳозир «Средазэлектроаппарат» бирлашмасида фаол меҳнат қилмоқда.

Кадрлар ўчоғи иш бошлаганига бир неча йил бўлди. Бу борада у жойлашган бино эскириб қолди. Шу сабабли бирлашма ўз оталиғидаги мазкур масканга янги ўқув корпуси қуриб беришни планлаштирди. Таълим-тарбия ишлари олиб бориш учун барча қулайликлар яратиб бериладиган бу ҳашаматли бинода 1200 ўқувчи таҳсил кўради.

Ўқув корпуси ишга тушгач, янги бўлим, кабинет ва лабораториялар очилади. Шунингдек, техника контроли бўлими контролёрлари, чизмачилар яна кўплаб тайёрланадиган бўлади.

А. АЛИЕВ.

Кўприк, ишлайвер!

Тошкент яқинида, Чиноз-Меҳнат перегонида Сирдарё орқали ўтказилган Темир йўл кўприги доимий фойдаланиш учун қабул қилиб олинди. Шундай қилиб, муҳим халқ хўжалик объекти тайёр бўлди. У белгиланган муддатидан анча илгари битди. Кўприк 1987 йилда ишга тушиши керак эди.

Эндиликда магистралдаги энг «танг жойлар»дан бирини тугатиш, Тошкент билан Фарғона водийси, Тошкент билан Зарафшон водийси ўртасида юк ташиш ҳажмини кўпайтириш, халқ хўжалиги ва пассажирлар эҳтиёжларини тўлароқ қондириш имкониятлари пайдо бўлади.

СССР Темир йўллар ва Транспорт қурилиши министрликлари, тармоқ касаба союзи Марказий Комитети темирйўлчилар ва қурувчиларни катта муваффақият билан қутладилар.

(ЎзТАГ).

Лимон пишди

Ҳозир қиш фасли. Яхшилаб шудгорланган далаларда ҳеч ким кўринмайди. Аммо колхоз ва совхозларнинг фермалари ва теплица хўжаликларида қишин-ёзин ҳаёт бирдай давом этади. Бугунги кунда айниқса Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози теплица хўжалигида иш қизғин.

Колхознинг Шокир Эрматов бошлиқ цитрусчилари ярим гектарли майдонда лимон, апельсин ўстиришаётганди. Ҳозир лимон ғарқ пишди. Деҳқонлар етилган ҳосилни пешма-пеш териб, шаҳарликлар дастурхонига етказиб беришаяпти. Шу кунгача узилиб, савдо тармоқларига етказиб берилган ҳосил 10 тоннадан ортиб кетди. Етилган ҳосилни тез ва соз йиғиб-териб олишда цитрусчилардан Ф. Сиддиқова, Д. Тошматова намуна кўрсатишяпти.

Шу кунларда колхоз теплица хўжалиги коллективи етилган сабзавот ва резавор маҳсулотларини ҳам шаҳар савдо тармоқларига етказиб беришни бошлаб юборишди.

ТАСС ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

НЬЮ-ЙОРК. СССР ҳукуматининг «Давлатларнинг халқаро иқтисодий хавфсизлиги — халқаро иқтисодий муносабатларни соғломлаштиришнинг муҳим шарти» меморандуми Бирлашган Миллатлар Ташкилотида БМТ Бош Ассамблеясининг расмий ҳужжати сифатида тарқатилди.

* * *

РИМ. Италия полицияси суддан қочиб юрган мафия бошлиқларидан бири Паоло Липпер деган кимсани қамоққа олди. Италия пойтахтида ўрнашиб олган бу кишига қарши бундан уч йил аввал бир неча қотилликлар қилган, қуролли талончиликларни, пул ундириш мақсадида кишиларни олиб қочишни, бошқа жиноятларни ташкил этган, деган айб қўйилиб, жиноий иш қўзғалганди. У билан бирга яна беш нафар мафия аъзоси ушланди. Полиция жиноятчилар яширинган квартирада милтиқ, тўппончалар, ўқдорилар, портловчи моддалар катта омборини, шунингдек кўпдан кўп қалбаки пулларни топди. Аммо демократик матбуотнинг таъкидлашича, жамоат тартибини сақловчи кучларнинг операцияларига қарамай, Италияда жиноятчи гангстерлар синдикати бежазо хўжайинлик қилишда давом этмоқда.

* * *

ГАВАНА. Гаитидан олинган хабарларга кўра, кейинги 2 кун ичида диктатор Дювалье охранкасининг ўқларидан камида 50 киши нобуд бўлган. Диктаторга қарши намойишларнинг 120 нафардан кўп қатнашчиси ўқдан жароҳатланган. Пренса Латина агентлигининг хабар беришича, Гаитида қамал ҳолати амалда бўлганлиги ва комендантлик вақти кундузги соатларга ҳам жорий этилганлигига қарамай, режимнинг жазо кучлари мамлакатдаги аҳвол устидан тўла назорат ўрната олмаяптилар.

* * *

ТОКИО. Муниципал ҳокимият органлари Японияда қарийб 900 шаҳар ва посёлкани ядро қуролидан холи районлар, деб эълон қилди. Бу районларда мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпи яшайди, деди парламентда Япония социалистик партияси Марказий Ижроия Комитетининг Бош секретари Танабэ. Бешта профектура территориясида ядросиз зоналар барпо этилди, деди Танабэ, ҳукмрон либерал-демократик партия халқнинг бутун мамлакатни ядро қуролидан холи зонага айлантириш ҳаракатига халақит бераётганлигини айтиб. Накасонэ ҳукуматидан мамлакатдаги ядро қуролига қарши кайфиятни эътиборга олишни талаб қилди.

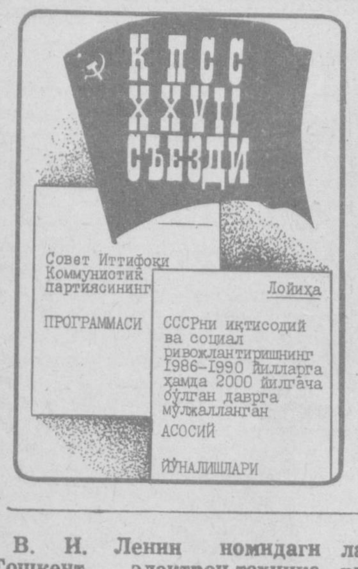

ҲАЁТИМИЗ ПРОГРАММАСИ

Партиянинг съездолди ҳужжатларини муҳокама қиламиз

Ишчи талаби — ҳақли талаб

В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон-техника заводи ишчи ва мутахассислари КПСС XXVII съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, ўтган беш йилликни ва унинг сўнгги йилини катта меҳнат зафарлари билан якунладилар. Бу янги, ўн иккинчи беш йилликни ҳам дастлабки кунларданоқ қутлуғ одимлар билан бошлаш имконини берди.

Коллектив ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантириш йўлидан бориб, цех ва участкаларда илғор техника ва технологияни муттасил жорий этмоқда. Маҳсулотлар сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш, ресурсларни тежашга имкон берадиган тадбирларнинг натижалари қувончли бўляпти.

Ишчи ва коллективлар Асосий йўналишлар лойиҳасини ўрганиш ва муҳокама этиш давомида олис истиқболга мўлжалланган режалар тузмоқдалар, янги мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Айни пайтда лойиҳа хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилмоқдалар.

Комплекс бригада бошлиғи, илғор созловчи, Меҳнат шуҳрати ордени нишондори Акмал Умаров билан бўлган суҳбат шу мавзуга бағишланди.

— Акмал Нарзиевич, партиямизнинг иқтисодий стратегиясида ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантириш етакчи ўрин эгаллайди. Сиз бунга қандай қарайсиз? Корхонангизнинг шунга оид шарт-шароити ҳақида нима дейсиз?

— Бор имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш йўли билан ишлаб чиқаришни ривожлантириш, маҳсулот сифатини таъминлаш, ресурсларни тежаш ҳар бир коллективнинг асосий вазифасидир. Менимча, ана шу талабларга фаолияти мос келмайдиган бирон корхона, коллектив ва ходим йўқ. Шундай экан, давлатдан кўп нарса олмай, ўзгалар ёрдамига кўз тикмай, ўзининг ресурс ва резервларини тўлиқ ишга солиб, олдидаги катта-кичик вазифаларни тўла ва ҳатто ошириб бажаришга ҳар бир коллектив қодир. Кўплаб илғор корхоналарнинг иши бунинг яққол далилидир.

Ўрни келганда айтиб ўтай, баъзи корхона раҳбарлари яхшигина ишлаб чиқариш воситаларидан, малакали ходимлардан оқилона фойдаланиш, уларни энг мувофиқ жойда ишлатиш, умуман ўзидаги етарли имкониятдан самарали фойдаланишни ўйлаш ўрнига техниканинг янги намуналарини, одамлар сонини кўпайтиришни талаб қиладилар. Қисқаси, улар ўзининг ноқобиллиги, билими саёзлигини, ишга ижодий ёндаша олмаслигини ана шундай баҳоналар билан ниқобламоқчи бўладилар.

Борди-ю, уларнинг талаби инобатга олинди, янги дастгоҳ-ускуналар берилди, одамлар кўпайтирилишига рухсат этилди ҳам дейлик. Кейин нима бўлади? Ишлар гуркираб юришиб кетадими? Афсуски, шунда ҳам олдинга силжиш сезилмайди. Аксинча, корхона зарар кўра бошлайди. Чунки олинган янги, қимматбаҳо техника воситалари бошқа бир жойда қолиб ётаверади, вақтида цехга олиб кирилмайди. Малакасиз, тажрибасиз ишчилар ҳар қанча кўп бўлган билан ишга барака кирмаслиги аниқ.

Биз ишлатаётган техника воситаларининг кўпчилиги ҳам маънавий ва ҳам физик жиҳатдан эскириб қолган. Баъзиларининг ишга тушганига 40—45 йилдан ошган. Лекин уларни янгилари билан алмаштиришни раҳбарлар ва мутахассисларимиз ўйлаётганлари йўқ.

Бу билан бизда иш суръатлари суст демоқчи эмасман. План ва мажбуриятлар тўла ҳамда ошириб бажарилиб турипти, маҳсулотлар сифатига ҳам эътирозлар йўқ. Лекин ҳозирги замонда эришилаётган натижалар билан қаноатланиб, хотиржамлик кайфиятига тушиб бўлмайди-ку, мукаммал ва кучли механизмлар озми-кўпми ютуқлар янада оширилишига таъсир кўрсатган бўларди.

Ишчи кадрлари масаласи ҳалигача ҳам ижобий ҳал этилмаган. Уларни тайёрлаш усулини такомиллаштириш керак. Ишчи резерви ҳали-ҳозиргача устоз-шогирдлик йўли билан цехларнинг ўзида тайёрланади. Бу усул ошиб бораётган ҳозирги талаб ва эҳтиёжларни қондира олмаяпти.

— Лойиҳада меҳнатга ҳақ тўлаш системаси ҳақида ҳам гап бор. Бу масаладаги фикрингиз қандай?

— Асосий йўналишлар лойиҳасида айтилганларнинг ҳаммасига қўшиламан. Чиндан ҳам омиллар ҳақида гапирилганда ҳақ тўлаш масаласини четлаб ўтиб бўлмайди. Негаки, корхона ва ишчи манфаатлари муштараклиги ишлаб чиқаришни юксалтириб, боришнинг қудратли воситасидир. Шунинг учун ҳамма жойда бўлгани каби заводимизда ҳам меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг адолатли нормасини қўллаш, илғорларни муносиб рағбатлантириш ҳамиша диққат марказида бўлиб келяпти. Бунда моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг аҳамиятига катта баҳо беріляпти.

Лекин шундай бўлса-да, бу ишни янада такомиллаштириш зарурга ўхшайди. Ҳозирги мавжуд системани нима билан дир тўлдириш, унга нимадир қўшиш лозим. Масалан, стахановчилик ҳаракати бошланган ўттизинчи йилларни эсга олайлик. Халқ хўжалиги у қадар ривож топмаган бир даврда ҳам ижтимоий ишлаб чиқариш илғорларини тақдирлашнинг кўпдан-кўп ибратли усуллари бор эди. Жумладан ишлаб чиқариш илғорларини рағбатлантиришда унинг моддий ва маънавий томонига жуда катта эътибор бериларди. Бу ўша ишчининг руҳияти ва кайфиятига чуқур таъсир ўтказарди.

Баъзан ишчининг мукофотдан кўнгли тўлмагани, маънавий мукофотдан кўра моддий мукофотни устун қўйгани ҳақидаги гаплари қулоққа чалиниб қолади. Оммавий-сиёсий ишлар савияси паст, ишчининг сиёсий онги етарли шаклланмаган жойлардагина шундай бўлади. Демак, энг аввал, ишчининг камолоти ҳақида ҳам жиддий ўйлаш лозим.

Шундай экан лойиҳанинг X бобидаги **«Ходимларни мукофотлаш миқдори уларнинг меҳнатга қўшган ҳиссаси билан узвий уйғунлаштириб олиб борилсин, сунъий тенглаштириш элементлари қатъият билан тугатилсин»**, сўзларидан кейин **«Ходимлар онгига мукофотлаш системаси, айниқса, маънавий мукофотларнинг роли, аҳамияти ҳақидаги ҳақиқат яхшироқ сингдирилсин»**, деган жумла ҳам қўшиб қўйилишини истардим. Ҳукумат мукофотлари, фахрий унвонлар, мукофот турлари ҳақида мунтазам тушунтириш ишлари олиб бориш ҳам менимча жуда фойдали иш бўларди. Негаки, ҳатто энг юксак мукофотлар—орден ва медалларни ҳам «қутидан» қўлига қайта олмайдиган «камтар» кишилар бор.

— Тежамкорлик деганда нимани тушунасиз?

— Ҳаётда шу масалага аҳлсиз нарсанинг ўзи йўқ. Унинг турмушдаги аҳамиятини ҳамма тушунади. Ҳатто мактабнинг бошланғич синф ўқувчиси ҳам ота-онаси берган тангаларни тежаброқ сарфлаш ҳақида ўйлаб кўради.

Оилада эса ҳамма нарсани эҳтиёт қилишга одатланганмиз. Ишга тезроқ етиб боришни ўйлаймиз. Бекатларда транспорт кутиб, вақт зое кетганига ачинамиз. Буларнинг ҳаммаси онгли равишда, биров мажбур қилмаса ҳам бажаришга ҳаракат қилинади.

Лекин жамоат ишида-чи. Афсуски, ҳамиша ҳам ишхонада оиладаги саранжом-саришталикни кўрмаймиз. Ҳатто болаларига тежамкорликдан яхшигина сабоқ берадиган ота ёки она иш жойида брак, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаради, хом ашёни, асбоб-ускуналарни тежаш, эҳтиёт қилиш ҳақида ўйлаб ҳам ўтирмайди. Хом ашё ва маҳсулотни топшириш, ташиш ва қабул қилишда, қайта ишлашда улар кўплаб исроф этилади. Ҳолбуки, озгина, арзимас меҳнат билан бунинг олдини олиш мумкин. Лекин бунга бефарқ қаралади.

Бир вақтлар шу тоифа одамлар бизда ҳам бор эди. Андрей Ким, Олег Попов сингари ёш ишчилар муттасил норма бажармасликлари устига ишга кечикиб келар, иш вақтида ҳам ёлчитиб ишламасдилар. Брак ва сифатсиз маҳсулотлари ҳақидаги даккилар ҳам кор қилмасди. Бу ҳақдаги талаб, огоҳлантиришларга қулоқ солиш ўрнига баттар қайсарлик қилишар, ишдан кетсам қутуламанми, дейишарди.

Улар билан яккама-якка иш олиб борилди, коллективнинг таъсирчан тажриба ва анъаналари ишга солинди, ҳар бири илғор, ветеран ишчиларга бириктилди. Хуллас, улар ҳайдаб юборилмади, бу каби осон йўлдан бормадик.

Қайсар ишчиларни йўлга солиш қийин бўлди, албатта, оворагарчиликлар, асаб бузилишларни айтмайсизми. Аммо, кутганимиздек, машаққатли ишнинг охири бахайр бўлди. Ҳозир бу ишчилар коллективнинг фахри бўлиб қолганлар. Эндиликда улар коллективдан ниҳоятда миннатдор.

— Лойиҳа хусусида сизнинг ва ҳамкасб ўртоқларингизнинг таклиф ва мулоҳазалари ҳақида яна нима дейишингиз мумкин?

— Истак ва вазифалар Асосий йўналишлар лойиҳасида жуда яхши баён қилинган. Шулардан келиб чиқиб корхонамиз раҳбарлари ва шаҳар раҳбар идораларига қарата истак ҳамда талабларимиз бор.

Шу кунги иш манфаати бир қатор масала ва муаммоларни тезроқ ҳал этишни тақозо этади. Негаки, яхши, қулай шароит яратмай туриб, ишчилардан унумли ишлашни талаб қилиб бўлмайди. Ростини айтганда, бу масалада талай камчилик ва қийинчиликлар ҳам йўқ эмас. Бир неча мисол. Ҳозир биз ишлаётган дастгоҳ ва ускуналар ниҳоятда сершовқин. Бу иложсиз, асабга таъсир қилмоқда, айниқса, ишга янги келган ёшлар унга кўника олмай, кетиб қолишяпти.

Буни бартараф этишнинг иложи борми? Ҳа, бор. Мамлакатимиз машинасозлик корхоналарида ва чет элда мутлақо шовқинсиз дастгоҳлар аллақачон яратилган. Лекин уларни ўрнатиш билан ҳеч ким қизиқмаяпти. Корхонамиз дирекцияси ишчи ва хизматчиларнинг бу масаладаги таклиф ва талабларини инобатга олишмаяпти.

Ишчиларга уй-жой ҳам етарли эмас. Транспорт масаласида ҳеч қачон ҳозиргидек қийинчилик бўлмаган, Айниқса, иккинчи, яъни тунги сменадан кейин заводдан чиқиб уйга етиб олиш амри маҳол. Чунки шу вақтда шаҳар транспорти тўхтаган бўлади, завод ихтиёрида эса автобус йўқ. Бир вақтлар бу иш яхши ташкил этилган эди. Аммо у эндиликда унутилиб кетди.

Шуни алоҳида айтиб ўтишни истайманки цехлар умумий бир занжир ҳолида бир-бирига боғлиқ ишласа-да, аммо улар орасида мутаносиблик йўқ. Маҳсулотлари ҳамиша ҳам етарли миқдорда бўлмагани устига стандарт талабига мос келавермайди. Оқибатда бир цехнинг ишдаги қолоқлиги бошқа цехларга ҳам ёмон таъсир кўрсатяпти. Ишчиларга етказиб берилаётган асбоблар сифатсиз, тез ишдан чиқиб қолмоқда.

Худди шу каби камчиликлар бошқа корхоналарда ҳам бўлиши мумкин. Шу сабабли **ишчиларнинг ишлаб чиқариш манфаатларини кўзлаб раҳбарликка қўйган ҳақли талаблари эътиборсиз қолдирилган ҳолларда айбдорларга қаттиқ чоралар кўрилиши ҳақидаги масала лойиҳада акс эттирилишини истардим.**

Суҳбатни **С. ЖУРАЕВ** олиб борди.

Шаҳар—қишлоққа

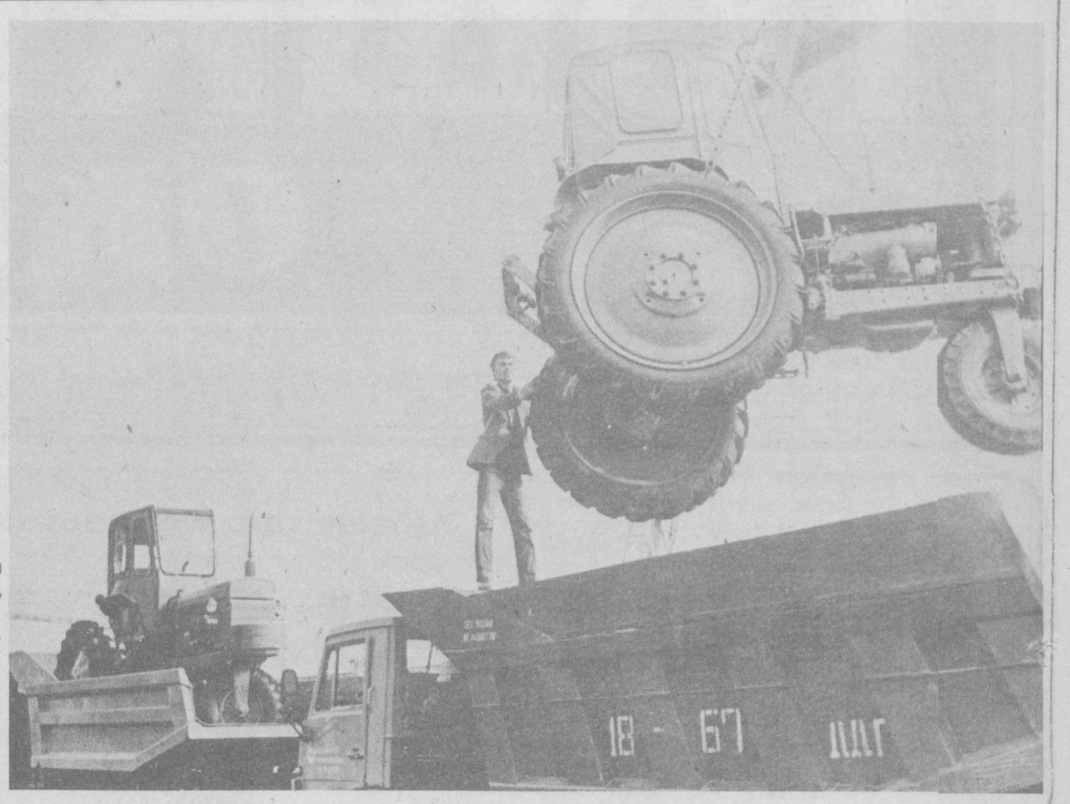

Деҳқонга мадад

Ҳадемай баҳорги экиш-тикиш ишлари бошлаб юборилади. Шунинг учун ҳам тошкентлик машинасозлар дала меҳнаткашларига оталиқ ёрдамини кучайтирмоқдалар. Колхоз ва совхозларга кўплаб қувватли техника етказиб берилмоқда. Бу ишдан СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам четда қолмаяпти. «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остида меҳнат қилаётган тракторсозлар бош конвейердан кўплаб тракторларни тушириб олмоқдалар. Ҳар куни тайёрлов майдонидан республикамизнинг турли областларига янги тракторлар, прицеплар жўнатилмоқда.

Эътиборингизга ҳавола этилаётган ушбу суратларда завод коллективи томонидан тайёрланган тракторларни кўриб турибсиз. Улар деҳқонларга жўнатилмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

Яхши анъаналаримиз

Тинчлик фондига

Бу воқеа ўтган йили рўй берган эди. Ўшанда Улуғ Ватан урушида, немис-фашист босқинчилари устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига тайёргарлик кўрилаётганди. Шу муносабат билан корхонада йиғилиш ўтказилди. «Узбексельмаш» бирлашмасининг барча ишчилари қатнашган бу йиғилишда коллектив ўз зиммасига конкрет мажбуриятлар олди, илғорлар эса иккинчи квартал, ҳатто йиллик планларини муддатидан аввал бажаришга ваъда беришди. Шунда кимдир Ғалаба кунида корхонада шанбалик ўтказиш ва ундан тушган даромадни Тинчлик фондига ўтказишни таклиф этди.

Ҳамма бу таклифни бир овоздан қўллаб, унга қўшилиш истагини билдирди.

Мана шундай шанбаликлар В. И. Ленин туғилган куни муносабати билан ҳам, 4 май кунлари ҳам ўтказилди. Меҳнат байрамида ишлаб топилган барча даромад Москвада Совет халқининг 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабаси шарафига ёдгорлик бунёд этишга сарфланди.

Ўтган йили 29 июнда Москвада бўлиб ўтган ёшлар ва студентларнинг XII жаҳон фестивали дунё халқлари тарихига ёркин саҳифа бўлиб кирди. «Узбексельмаш»чилар ўз анъаналарига содиқ қолиб, фестиваль шарафига ҳам шанбалик ўтказиш ва ундан тушган маблағни Тинчлик фондига топширишга аҳд қилишди. Дастлаб корхонанинг 10-цехи комсомол-ёшлари бошлаган бу ташаббусни барча цех ишчилари бир овоздан қўллаб-қувватладилар.

Шанбаликда тайёрлов, қуюв, темирчилик-пресслаш цехлари коллективи ўрнак кўрсатиб ишлашди. В. Медведьев, К. Содиқов, Н. Мальцев, В. Юнусбоева бошчилик қилаётган бригадалар ҳам самарали натижаларни қўлга киритишди.

Ўтган йили корхона коллективи Тинчлик фондига ҳаммаси бўлиб 13 минг 152 сўм пул ўтказди.

— Коллективимиз бу йил ҳам 15 февраль куни мамлакатимиз илғор саноат корхоналари коллективларининг КПСС XXVII съезди шарафига коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги таклифини биринчилар қаторида қўллаб-қувватлади, — дейди Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, меҳнат ветерани И. Тарасов: — Корхонамизда шанбалик штаби ташкил этилган бўлиб, меҳнат байрами билан боғлиқ бўлган барча тадбирлар плани шу ерда тузиляпти. Тахминий ҳисоб-китобларга кўра, шанбаликда 25 та сеялка, ўнлаб мосламалар ва 20 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Заводнинг Р. Одилов, Л. Данилова, М. Қобилов сингари ишчилари меҳнат байрами кунида смена нормаларини 130—140 процентга етказиб адо этишга ваъда беришган. Шанбаликдан тушган барча маблағлар беш йиллик фондига ўтказилади.

М. ОРИОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЕЗАДИЛАР

Социализм мамлакатларида

◆ **БЕРЛИН.** Шу йил 16 мартдан 22 мартгача ўтадиган анъанавий халқаро баҳорги Лейпциг ярмаркасида ҳамма қитъалардан 9 мингга яқин ташқи савдо бирлашмалари, саноат корхоналари ва фирмалар иштирок этади. Ярмарканинг бош директори Э. Фишер бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида ана шу ҳақда гапирди. Ярмаркада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган ҳамма мамлакатлар, шунингдек ривожланаётган ва капиталистик давлатлар иштирок этадилар.

Ярмарка «материал ва иш вақтини тежайдиган юксак унумли ускуна ва технология» шиори остида ўтади. Илгари бўлганидек ҳозир ҳам социалистик мамлакатлар ўртасида Совет Иттифоқи ярмарканинг энг йирик қатнашчиси бўлади. Совет павильонида, шунингдек очиқ майдонларда 5,5 мингга яқин экспонат намойиш этилади. Булар орасида оғир машинасозлик маҳсулоти, кўтарма транспорт техникаси, станоклар ва асбоблар, қишлоқ хўжалик машиналари, озиқ-овқат саноати учун ускуналар бор. СССР павильони қошида РСФСР кўргазмаси алоҳида экспозиция тарзида намойиш этилади. Красноярск ўлкасининг экспонатлари РСФСР кўргазмасида асосий ўринни эгаллайди.

◆ **БУХАРЕСТ.** Руминияни 1986 йилда ривожлантиришнинг социал-иқтисодий планига кўра экономиканинг турли-туман тармоқларида 185 та завод, фабрика ва цех қуриш кўзда тутилган. Ана шу вазифаларни бажармоқ учун давлат 170 миллиард лей маблағ ажратди. Бу йил мамлакат энергетикасида янги қувватлар ишга солинади, Брази ва Нэводари шаҳарларидаги нефтни қайта ишлаш корхоналарида янги ускуналар ишга туширилади, бир қанча прокат станлари қурилиши ниҳоясига етади. Анчагина саноат объектлари қурилишида совет мутахассислари кенг кўламда техника ёрдами кўрсатмоқдалар.

◆ **ПРАГА.** Социалисик интеграция Прагадаги «Тесла-карлин» заводи коллективи учун янги истиқбол очиб берди. Бу корхонада алоқа воситалари тайёрланади. Завод Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар учун телефон ускуналарнинг энг янги турларини — алоқанинг автоматлаштирилган комплекс системалари учун линиялар ва станциялар ишлаб чиқиш ҳақида буюртма олди. Буларни кўплаб ишлаб чиқариш шу беш йилликнинг охирларида бошланади.

Совет Иттифоқи «Тесла-карлин» заводининг энг йирик шеригидир. Корхона чет элга чиқараётган маҳсулотнинг ярмидан кўпроғи, аввало автоматик телефон станциялар Совет Иттифоқига жўнатилмоқда. КПСС ва Чехословакия Коммунистик партияси съездларини муносиб кутиб олиш учун меҳнат вахтасида туриб ишлаётган корхона ишчилари Совет Иттифоқи буюртмаларини муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олдилар.

◆ **ВАРШАВА.** Польша кемасозлигининг маркази бўлган Гданьск шаҳридаги «Висла» кемасозлик корхонасининг мутахассислари «Искатель—2»типидаги катамаран бортида ускуналар монтажини бошлаб юбордилар. Бу СССР буюртмаси билан тайёрланаётган тадқиқот кемалари туркумининг қалдирғочидир.

«Шельф» программаси доирасида Совет Иттифоқидаги саёз денгизларни тадқиқ этишга мўлжалланган ана шу замонавий кеманинг техникавий ҳужжатларини Гданьск шаҳридаги «Прорем» лойиҳа бюросининг инженерлари тайёрлаб бердилар. Узунлиги 50 метрга яқин бўлган ана шу катамаран «Висла» кемасозлик корхонасида тайёрланган энг йирик денгиз кемаси бўлади. Илгари «Висла» балиқ овлаш сейнерлари қуришга ихтисослашган эди. Замонавий аппаратлар, кема ичидаги махсус электрон-ҳисоблаш машинаси шунингдек «Искатель»нинг иккала корпуси конструкцияси ҳатто бўрон кўтарилганида ҳам сувни ва денгиз тубини самарали тадқиқ этиш имкониятини беради. «Висла» корхонасида ана шу туркумдан тўртта катамаран тайёрланди, улардан биринчиси шу йилнинг иккинчи ярмида буюртмачига топширилади.

ХАЙБАР ДОВОНИДАГИ ЖАНГЛАР

◆ **КОБУЛ.** Хайбар довонидаги Тауде Мена районида Валихон Кукихайл раҳбарлигида африди ва шинвари қабилаларининг жирғаси бўлиб ўтди. Жирға қатнашчилари Хайбар агентлиги территориясидан Покистон қўшинларининг дарҳол олиб чиқиб кетилишини талаб қилдилар ва Исломобод уларнинг талабларини қондирмас экан, қуролли курашни давом эттираверишга азму қарор берганликларини айтдилар.

Бу қабилалар афғон каллакесарлари билан биргаликда ҳаракат қилаётган Покистон армиясига сезиларли зарбалар бермоқдалар. Куррам агентлигида шинвари ва африди отрядлари йўлларни бир неча бор портлатдилар, 30 дан ортиқ каллакесарлар ўлдирилди.

Покистон территориясида афғон аксилинқилобчи тўдаларининг туришига қарши норозилик мамлакатда сўнгги кунларда жуда кучайиб кетди. Бахтар агентлигининг хабар беришича, Пешовар, Кветт, Карачи шаҳарларида бўлиб ўтган кўп минг кишилик намойишлар иштирокчилари Покистон маъмурларидан босмачиларни тайёрловчи лагерларни йўқ қилишни, Афғонистон Демократик Республикасига қарши эълон қилинмаган урушни тўхтатишни талаб қилдилар. Бахтар агентлигининг шарҳида яна бундай дейилади: «Ислом озодлиги учун курашчилар» аслида талончи ва қотил эканлигини Покистон халқи яхши тушуниб олди. Бу талончи ва қотиллар океан ортидаги ҳўжайинларининг имо-ишораси билан ҳам Афғонистондаги, ҳам Покистон территориясидаги тинч аҳоли бошига кулфат солмоқда.

Покистон маъмурлари, деб уқтирилади шарҳда, афғон аксилинқилобидан ўз мамлакатидаги демократик ҳаракатни бўғиб ташлаш учун кенг кўламда фойдаланмоқдалар. Шу боисдан ҳам ислом маъмурлари халқнинг хоҳиш-иродасига зид тарзда аксилинқилобчи газандаларга ҳамон бошпана бериб турибдилар.

Ўқитувчилар конференцияси

◆ **ТОКИО.** Осака шаҳрида Умумяпония ўқитувчилар касаба союзининг маориф масалаларига бағишланган йиллик конференцияси очилди. Конференция қатнашчилари ҳукуматдан педагоглар ва ота-оналар ташкилотларига Японияда маориф ислоҳотига тайёргарлик кўришда қатнашиш имкониятини беришни талаб қилдилар. Ҳозирги вақтда Накасонэ ҳукумати ислоҳат лойиҳасига оид ишлардан уларни четлаштирмоқда. Ҳукуматнинг ўқитувчилар фаолиятини бутунлай ҳокимият назоратига ўтказиш нияти конференцияда норозилик уйғотди. Ҳукумат ўз мақсадини амалга ошириш учун махсус ҳукумат комиссиялари тузишни мўлжалламоқда.

«Чэлленжер» космик кемасининг ҳалокати

◆ **ВАШИНГТОН.** Америка матбуоти ва телевидениеси кўп марта фойдаланишга мўлжалланган «Чэлленжер» космик кемасининг ҳалокати ва унинг ичидаги етти космонавт, шу жумладан икки аёлнинг ҳалок бўлганлиги ҳақидаги хабарни батафсил шарҳламоқда. Америка Қўшма Штатлари матбуоти «АҚШ космик программаси тарихидаги энг даҳшатли бахтсизлик» деб таърифлаган бу ҳалокат кема ер сатҳидан 15 километр чамаси баландликка чиққанида, учишнинг тахминан 75-секундида рўй берди. Мутахассисларнинг фикрича, кутилмаганда ўт чиқиши оқибатида ичида суюқ кислород ва суюқ водород бўлган «Чэлленжер» кемасининг осма ёнилғи баки портлаган. Кема парчалари Флорида штатидаги кема старт олган Канаверал бурунидан бир неча километр нарида, Атлантика океанига тушган. Ҳамма космонавтлар ҳалок бўлганлиги аниқлангач, қутқарув ишлари тўхтатилди.

Кема бортидан олинган телеметрик маълумотларда портлаш рўй берган дақиқагача ҳеч қандай носозлик қайд этилмаган эди. «Шаттл» туркумидаги кемаларнинг бундан буён учиши ҳалокат сабаблари аниқланмагунча тўхтатиб турилади. Шарҳловчиларнинг фикрича, учишлар яна бир неча ойдан кейингина қайта бошланиши мумкин. Ҳалоқ бўлган «Чэлленжер» кемаси 1,2 миллиард долларга тушган эди. НАСА ихтиёрида яна «Шаттл» туркумидаги уч кема бор.

Канаверал бурунида ўтказилган матбуот конференциясида НАСА вакили сўзга чиқиб, ҳалокат тафсилотларини текшириш учун махсус комиссия тайинланганлигини айтди. Унинг фикрича, ана шу сабабларни аниқламоқ учун ахборотларни синчиклаб ўрганиш ва таққослаб чиқиш лозим бўлади, бунинг учун эса бир неча ой зарур. Портлаш шу қадар кучли бўлдики, НАСА «Чэлленжер» кемасининг бўлакларини топишдан ҳам умидини узди. Кема парчалари ҳақиқатни аниқлашда ёрдам берган бўлур эди. НАСА вакили ҳалокатнинг сабаблари хусусида тахминий гаплар айтишдан ўзи тийди.

СИ-Эн-Эн телекомпанияси программасида сўзга чиққан Америка эксперти Г. Уильямс содир бўлган ҳалокатни шарҳлаб, НАСА «кўп марта фойдаланиладиган кемаларнинг техникавий жиҳатларини етарлича пухта ўрганмай», деди. НАСА ана шу учишларни аслида фойда олиш мақсадидаги учишларга айлантиришга шошилди. Шу йилнинг ўзидаёқ 15 марта космик кема учириш мўлжалланган эди. Ремонт ишлари муддати жуда қисқа эди. «Шаттл» туркумидаги кемаларда эса носозликлар ўқтин-ўқтин рўй бериб турса ҳам, улар арзимас носозликлар деб эълон қилинар эди. Лекин бу носозликларни ҳеч ким чуқур ўрганмади, дарвоқе, уларнинг эҳтимол тутилган оқибатларини ҳам ҳеч ким ўрганмас эди. «Чэлленжер» кемасининг асосий двигателларига оид муаммолар неча-неча бор пайдо бўлган эди,—деди махассис. Эн-Би-Си репортажида «Чэлленжер» учувчиси шу телекомпаниянинг мухбири билан суҳбатлардан бирида «ана шундай фалокатнинг рўй беришии мумкинлиги» тўғрисида огоҳлантирганлигини айлади.

«Вашингтон пост» газетаси маъмуриятининг дастлабки фикри ҳақида хабар бериб «ҳалокат Оқ уйни саросимага солиб, лол қилиб қўйди» — деб ёзади. Президент Рейган миллий телевидение орқали Америка халқига мурожаат қилиб, ҳалокатни «бун мамлакат учун оғир [illegible]долик» деб атади. У бир ҳафталик миллий мотам эълон қилди. Айни вақтда маъмурият бошлиғи ана шу ҳалокатга қарамай, Қўшма Штатлар космик программасини давом эттираверишини таъкидлаб ўтди.

Эрон-Ироқ фронтида

◆ **БАҒДОД.** Ироқнинг ҳаво ҳужумидан мудофаа кучлари бугун Эроннинг Ф—5 қирувчи-бомбардимончи самолётни уриб туширдилар, бу самолёт шимол томондан Ироқ ҳаво чегарасига бостириб кирган эди. Бош ҳарбий қўмондонлик вакили ана шуларни айтди. У сўнгги бир неча сутка орасида Ироқнинг ҳарбий ҳаво кучлари фронтнинг Марказий ва Жанубий участкаларида 177 марта жанговар вазифа билан парвоз қилганликлари, шунингдек душманнинг ҳарбий лагерига зарба берганликларини айтди. ИНА агентлиги Форс кўрфазидаги Эрон қирғоғидан сал нарида яна бир «йирик денгиз нишони» яксон этилганлигини хабар қилди.

◆ **НИКОСИЯ.** Эроннинг ИРНА ахборот агентлиги Эрон артиллерияси фронтнинг турли участкаларида душман қўшинлари тўпланиб турган позицияларни ва районларни ўққа тутганлиги ва душманнинг аскарлари ва техникасига талофат етказилгани ҳақида хабар берди.

Ироқ артиллерияси Эроннинг Ободон ва Хуррамшаҳр шаҳарларини ўққа тутди.

Фан ва техника янгиликлари

Нейтрон технолог ролида

Ленинграддаги «Позитрон» бирлашмасида технологияга хизмат қила бошлаган тезлатгич техника радиодеталларининг тез ва соз ишлаши учун янги-янги имкониятлар очиб берди. Зарядланган зарраларни кучли тезлатгич приборлар тайёрлаш технологиясига қўшилди.

Асосий йўналишлар лойиҳасида принципиал янги технологияларни, жумладан радиацион технологияни халқ хўжалигига кенг кўламда жорий этиш кўзда тутилган, — деди марказ раҳбари, физика-математика фанлари кандидати В. Ярмаркин. Эндиликда тезлатгич илмий-тадқиқотларда олимлар, тажрибакорлар қўлида дастур бўлишдан ташқари ишлаб чиқариш бўғини сифатида ҳам қўл келади. Электрон техника маҳсулотларини кўплаб ишлаб чиқаришда тезлатгич ўз самарасини берди.

Масалан, рангли митти телевизорларда ишлатилувчи микросхемаларга радиацион ишлов бериш натижасида уларнинг пухталиги ва сифати ортди. Конденсаторларнинг намдан сақловчи қопламаларини тезлатилган электронлар билан бомбардимон қилиш натижасида яроқли маҳсулотлар чиқиши ғоятда кўпайибгина қолмай, уни ишлаб чиқариш босқичларидан бирини 6 соатда бир неча минутга қадар камайтиш имконини берди. Приборларга кетадиган материалларнинг кўпи тезлатилган электрон оқими таъсирида ажойиб хоссаларга эга бўлиб қолди. Натижада «Позитрон» мутахассисларига ғоят тез ишлайдиган янги авлод электрон ҳисоб машиналари учун элементлар яратишда ёрдам беради.

Л. ФРОЛОВ, ТАСС мухбири.

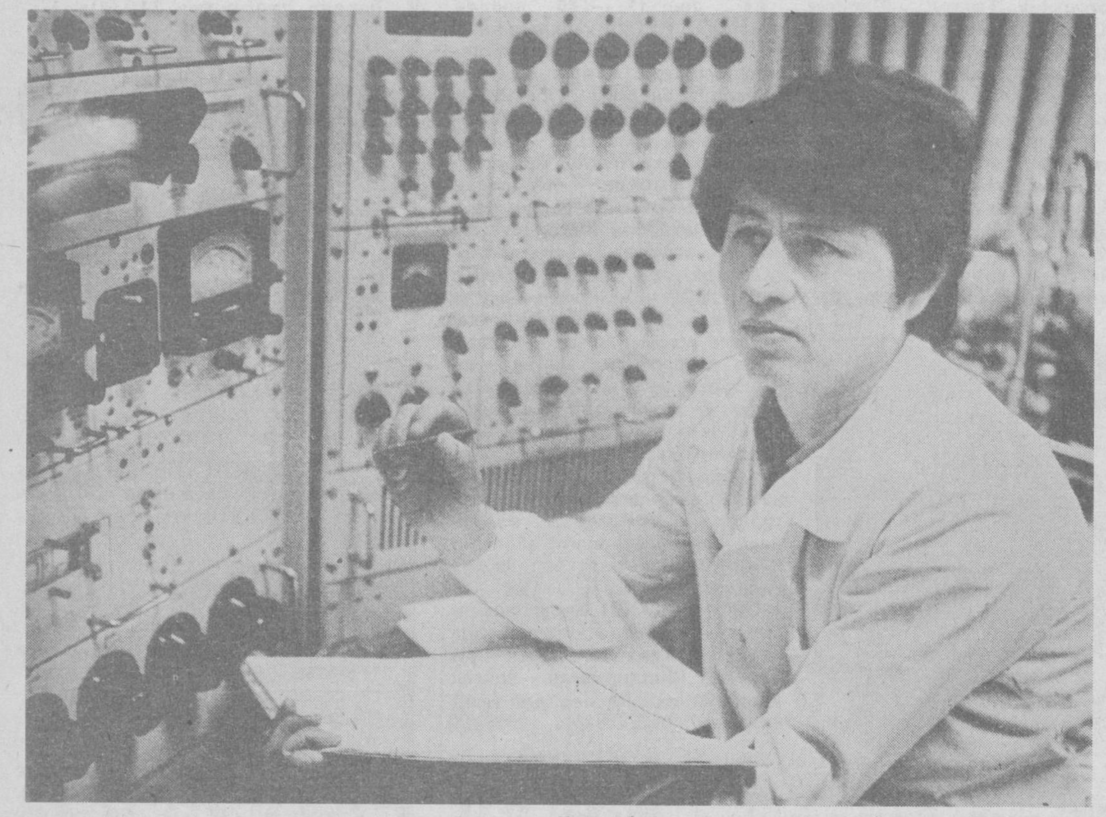

Ер ости хазиналарини қидириб топишда геолог олимларимизнинг катта ҳиссалари бор. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг илмий ходими Саидаҳмад Саидғаниев ана шундай талантли геологлардан бири. У замонавий аппаратларда ер ости маъданларини текшириб кўрмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Энергетиклар учун «Филин»

Дурбинга ўхшаб кетадиган оптик прибор «Филин» электр линияларида ўрнатилган изоляторларнинг нуқсонларини тез топишда энергетикларга ёрдам беради.

Изолятор шодасининг изоляцияси бузилганида вужудга келувчи ғоятда заиф нуқра шуълаланишни шу прибор окуляри орқали кўрса бўлади. «Филин» одатдаги оптик қурилмалар сингари объект масштабини катталаштирмасдан кўз илғамас шуълаланиш ёрқинлигини минг баравар кучайтириб беради.

Приборнинг бир мунча камчилиги бўлишига қарамай, приборни кечасигина ишлатиш мумкин бўлади—«Филин», яъни «укки» деб аталганлиги бежиз эмас, у юқори вольтли электр линияларига қараб турувчи кишиларнинг қийин меҳнатини анча енгиллаштиради. Янгилик Экибастуз — Кукчетов электр линиясида синовдан яхши ўтди. Сибирь энергетика илмий-тадқиқот институтида яратилган «Филин» шу йил кўплаб тайёрлана бошлайди ва мамлакатнинг катта-катта энергетика объектларида ишлатилади.

Пионер тарихи музейи

Серқуёш республикамиз пионер ёшлари яратган ажойиб анъаналар ўз шонли йилномасига эга. Шу тарихий босқичда жуда кўплаб ибратли ишлар амалга оширилди. Пионерларнинг мақташига арзигулик янги-янги ҳаракатлари юзага келди.

Ўзбекистон пионер ташкилотларининг бу ва шу каби жўшқин фаолиятлари билан тамошабинларни яқиндан таништириш мақсадида Тошкентда пионер шон-шуҳрати музейи ташкил топди. В. И. Ленин номидаги республика пионер ва ўқувчилар саройи ҳузурида яқинда иш бошлаган мазкур музей экспонатларга жуда бой.

Яқин орада улар республикамиз пионер ва ўқувчиларининг меҳнатсеварлик фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи янги материаллар билан бойиди. Жонажон партиямизнинг XXVII съезди шарафига ўтказиладиган коммунистик шанбалик кунида музей активистлари меҳнат байрамига қатнашадиган тенгдошлари бажарган ишлар ҳақида материаллар тўплаб, уларни қизиқарли экспонатлар сифатида экспозицияга қўядилар.

Н. А. Добролюбов таваллудининг 150 йиллиги

Тафаккурнинг сўлмас баҳори

ХАЛҚНИНГ келажакка борар йўлларига ўз эҳтиросларга тўлиқ юрагини машъал қилиб тутган инсонлар бўлади. Уларнинг барча онгли ҳаётлари ғоялар кураши ва ғояларнинг бўрон янглиғ ҳаракатлари ичида ўтади.

Бу одам бор-йўғи йигирма беш йилгина яшади. Тўрт йилгина фаол ёзди. Севган қизига уйланолмади. Лекин онгли ҳаётининг барча дамлари қашшоқлик билан олишувларга сарф бўлди. Қашшоқлик дорилфунуни унга қуллик, мустабидликка қарши омонсиз, муросасиз кураш дорилфунунига айланди.

У рус адабиётига ўтган асрнинг эллигинчи йиллари яримлаганда худди эрта кўклам ҳавосидай кириб келди. Даҳолар ва титанларга ғоятда бой бу адабиётда мисоли ҳеч аримайдиган кўклам каби қолди.

Добролюбов...

Табиат даҳоларга барча зарур фазилатларни саховат билан беради. Добролюбовга табиат ҳаммадан бурун сўз саховатини берган, саховатли сўз берган эди.

У 1836 йилда Нижний Новгород шаҳрида руҳоний хонадонида дунёга келди. Лекин ажабки, бу хонадонда фикрлар, онгларни пўпанак босмаганди. Бу хонадонга мунаввар фикрлар шабадаси кирадиган даричаларни қора ридолар, темир ва ёғоч хочлар, антиқа диний осори атиқалару кўзлари сузук санамлар туширилган суратлар тўсиб ташламаганди.

Шунинг учун хонадоннинг тўнғичи Николай Добролюбов ҳали уч-тўрт ёшлариёқ масалчи бобо Криловнинг ғаройиб шеърларини ёддан шариллатиб ўқиб берарди. Уйда унинг саводини эрта чиқардилар. Ўқишни билиб олгач у китобни шунчалар севиб қолдики... Ўз кутубхоналарини тез орада ишғол этиб, сўнг ташналик билан бошқа таниш-билиш зиёли хонадонларнинг кутубхоналаридан фойдалана бошлади

Китоб Добролюбовнинг жондилига айланди. Китоблар унинг мурғак қалбида олижаноб орзулар уйғотди.

У китоб мубталоси бўлди.

Унинг мияси, онги тип-тиниқ денгиз эди. Китоблар шу денгиз тубига инжу бўлиб тўкилди.

Добролюбов китобларни шунчаки қизиқ бўлгани учун эмас, уларнинг мағзи-мағзига сингиб мутолаа қиларди. Қадимги Юнон, Рим, Европа ва Россия адабиётларини у ўсмирлик чоғларидаёқ яхши ўзлаштирган эди.

ДОБРОЛЮБОВ таржимаи ҳоли ҳақида китоб ёзган кишилар унинг ўн икки ёшгача 785 жилд катта китобларни фаол, ижодий ўзлаштирганлигини қайд қилиб ўтганлар. У барча ўқиган китобларини хотира дафтарларига чизиб борган.

Китоблар Добролюбовга одамларни севишни ўргатди. У эрта болаликдан ниҳол офтобга интилгандай яхши одамларга интилиб яшади. Олижаноб, меҳрибон, яхшиликка қобил одамларни кўрсам, —деб ёзган эди Добролюбов ўсмир чоғларида кундаликларида, — жон-дилим билан уларга талпинаман... Мен ҳеч қачон кишиларга муҳаббатсиз, меҳроқибатсиз яшолмайман...

Добролюбовда зулм ва истибдодга қарши исёнкорлик ҳали ўсмир чоғларида, семинарияда ўқиб юрганларида уйғонди. Талабалик кезлари у ажиб бир жасорат билан «Слухи» («Миш-мишлар») деган деворий газета чиқарди. Унда крепостной Россиянинг чиркин иллатлари тилга олинди ва фош қилиш йўлидан борилди. Добролюбов ўз деворий газетасида катта сиёсий масалаларни аччиқ тил билан ёритди. Газета билан бирга Добролюбов тўгараги вужудга келди. Эрк ғоясига ташна ниҳоллар унинг атрофига тўпландилар. Добролюбов сатирик шеърлар ёзди. Ўн тўртга кирганда у биринчи мақоланинг автори эди. Добролюбов сиёсий-инқилобий йўналишни жуда шиддат билан олган эди. «Слухи»нинг 1855 йил 11 сентябрда чиққан учинчи сонида шу сўзларни ўқиш мумкин эди:

«Ҳозирги давлат идорасининг чурук иморатини бутунлай бузиб ташлаш керак. Унинг тепа қисмини йўқотиш учун пойдеворини яхшилаб қимирлатиш ва силкитиш зарур. Бу иморатнинг қуйи асосини халқ ташкил этар экан, шу халққа таъсир ўтказиш, ҳақиқий аҳволга унинг кўзларини очиш, асрларча унинг дилида паҳлавонлардек уйқуни уриб ётган кучларни уйғотиш, унга инсонлик қадр-қиммати, чин маънодаги яхшилик ва ёмонлик, табиий ҳуқуқлар ҳамда бурч ҳақидаги тушунчаларни сингдириш керак...»

Ўн тўққиз яшар Добролюбов чор истибдоди, ҳадсиз зулм, қулга ва подага айлантирилган халқ нималигини биларди. У подшолик идоралари буткул зўравонлик, муштумзўрлик, ўзбошимчалик, ҳур сўзларни бўғиш асосига қурилганлигини ўз кўзлари билан ҳар қадамда кўрмоқда эди. Зўравонлик уни эркпарвар қилди, истибдод уни курашчига айлантирди.

ДОБРОЛЮБОВ ўз бурчини, нима қилиш кераклигини жуда эрта англаб етганди.

У чироқ бўлиб озод чироқларга талпинди.

Белинский, Гоголь, Герцен ғоялари ва ижтимоий йўлларига эътиқод ҳамда муҳаббат билан эргашди.

Уларнинг бутун ўн тўққизинчи аср ҳаётини ёритган улуғ машъаласига парвона каби бориб урилмади. Йўқ. У шу машъаллардан ўз орзу пилигини ўт олдирди ва улар ёнига машъала бўлиб қўшилди. Шоир Некрасов бекорга айтмаганди унинг илк мақолаларини ўқиганда: бизга Белинский қайтиб келгандай бўлди, деб...

Лекин буюк салоҳият берилган навқирон мутафаккирни тақдир ҳам сира аямасди. Ҳар қадамда уни кутилмаган оғир кулфатлар, мушкулликлар кутарди. У юксакка интилгани сари кулфатлар оёқларига тош бўлиб осиларди.

Онаси еттинчи фарзандини туғиб сўнг ўзини ўнглолмади, ёш вафот этди.

Бу жудоликни кўтаролмаган отаси 42 ёшида оламдан кўз юмди,

Еттита ёш укаларига ёлғиз Добролюбовнинг ўзи бош бўлиб қолди. Бу чоғларда у педагогика институтида таҳсил кўрмоқда эди. Хонадон оғир аҳволда қолди. Кечагина гавжум уй тўзди. Яхши одамлар гўдак Добролюбовларни ўз бағирларига олдилар. Ака-сингиллар неча хонадонларга тарқалишди. Лекин ўзганинг нон-тузи томоқдан осон ўтмас экан. У кўз-ёшлар, хўрлик билан ютилар экан. Кўп ўтмай Добролюбовнинг кичик синглиси вафот этди. Хонадон яна бир чироғини йўқотди. Добролюбов эса Петербургдан укалари олдига келиб кетишга андак маблағ топа билмасди. Шу кезлари у фарёд чекиб ёзганди:

«Мен худди чиқиб бўлмас қўрқинчли ботқоқликка ботиб қолганга ўхшайман... Атрофимда туғишган укаларим, сингилларим балчиққа қоришиб бормоқда, уларга ёрдам берай дейман, уринаман, лекин ҳар қўлимни чўзганимда яна оёқларим пастга баттарроқ ботади... менга мадад қўлини чўзадиган кимса йўқ, биров ёрдам беришни истамайди, бошқаси эса ботқоққа яқин келишдан қўрқади ва нима қилишини билмайди... Юленьканинг ўлими кулфат косамизни тўлдириб юборди, қайғумизнинг чеки бўлмай қолди...»

Лекин Добролюбов жуда кучли характерга эга, бутун инсон эди. У бир мақоласида кучли одамлар ҳақида шундай деб ёзган эди:

«Кучли характер эгалари кўпда адашиб-улоқиб юрмайдилар: улар равшан ва соғлом фикрга кучли тарзда амал қиладилар, шунинг учун ҳам улар қоронғу ва ноаниқ нарсалар устида узоқ тўхталиб ўтирмайдилар, бундай ҳолатлардан қандай бўлмасин жуда тез қутулишга киришадилар. Ўзларида бир ноқулайлик ёки ғашлик сезсалар, уни дарҳол қувиб юборадилар. Лекин бу ғашлик ҳадеганда ўтиб кетавермаса, кўнгилларида туғилган янги талабларни баралла ва бор овоз билан юзага чиқарадилар ва шундан сўнг то қаноат ҳосил қилмагунча хотиржам бўлмайдилар...» Островскийнинг «Момақалдироқ» асарининг қаҳрамони Катерина образининг моҳиятини очиш юзасидан айтилган бу гап назаримизда тўла-түкис Добролюбовнинг ўз шахсига ҳам тегишлидир.

Шу пайтлардан эътиборан Добролюбов ҳали жуда ёш бўлишига қарамасдан қаттиқ ишга берилди. У ҳам ўқиди, ҳам Петербургнинг турли хонадонларида муаллимлик қилди, ҳам тунларни саҳарларга улаб лотин, француз, немис тилларини ўрганди, шу тиллардан бадиий таржималар қилди, Рим ва қадимги рус-славян адабиётлари устида тадқиқотлар олиб борди. Институтнинг подшопараст раҳбарларига қарши курашди, Беранже руҳидаги озодлик ва тенгликни куйлаган шеърлар ёзди. Илғор фикрли ёшлар ва профессорлар ўртасида обрў қозонди.

ДОБРОЛЮБОВ улуғ одамларга талпинаркан, ҳаёт унинг орзусига кўра ком ҳам берди. Добролюбов қисматининг мантиқи шундай эди, шу мантиқ уни Чернишевский ҳузурига олиб келди.

Петербургда мақоласини илк маротаба Чернишевскийга кўрсатганда Чернишевский 28 ёшда, Добролюбов эса 21 яшар йигитча эди. Шу куни улар жуда узоқ ўтириб суҳбатлашдилар. Бу суҳбатлар сўнг Чернишевскийнинг «Муқаддима» деган автобиографик романида тўла ўз ифодасини топди. Романда у Добролюбовни Левицкий номи билан тасвирлади. Қандай ажойиб инсон! — деган эди ўша суҳбат ҳақида Чернишевский,— қандай ёзади, мен бундай ёзолмайман... Одамларни ўзига оҳанграбо каби тортадиган Чернишевский ҳали ҳеч нарсаси матбуотда чиқмаган ёш адибнинг қўлёзмасини ўқиб ва уни «Современник» журнали учун қабул қилиб, яна бу ҳақда буюк башорат қилиб ҳам қўйган эди. Шундан эътиборан, Чернишевский Добролюбов ҳаётида, унинг ижодкор сифатида ўсишида бу адабиётнинг тарихида ҳеч қачон унутилмайдиган бебаҳо роль ўйнади.

Чернишевский навқирон, ҳали умр тўфонларини кўрмаган, лекин ички дунёси руҳий ғалаёнларга тўла бу йигитда халқ иши учун куйган, халқ иши учун бошини тиккан, Белинский ва Герценнинг инқилобий демократик ғояларига содиқ кишини кўрди. Унга ишонди. Уни бағрига олди. Йўл кўрсатди. Унга худди ўзига, ўз буюк ишига қараган одамдай қаради.

Чернишевский билан бўлган учрашувдан сўнг Добролюбов даврнинг илғор фикрларини илгари сурган, улуғ шоир Некрасов бошчилик қилган «Современник» журнали билан яқиндан ҳамкорлик қилди.

Добролюбов ўз камолоти устида титанларча ишлаб, ҳар томонлама етилиб қолган эди. Шунинг учун ҳам, орадан ҳеч қанча вақт ўтмай у журналнинг тўрт улуғ устуни ичида бир мустаҳкам устун бўлди. У ўзининг биринчи мақолалари биланоқ Некрасовнинг муҳаббатини қозонди. Некрасов бу йигит қалбида вулқонлар отилишига тайёр турганлигини Чернишевский билан бирга биринчилардан бўлиб ва ҳаммадан кўра яхшироқ сезган, фаҳмлаган эди.

Добролюбов ўзининг ҳар рисоласида, ҳар сўзида фаолият мезони — инсонликнинг бош мезони эканлигини таъкидлаб борди. Ўзигача бўлган адабиётдан, ўз даври адабиёти намуналаридан фаолият кишиларини қидирди. «Обломовчилик нима?», «Ҳақиқий кун қачон келади?», «Зулмат салтанати», «Зулмат салтанатидаги зиё», «Унутилган одамлар» сингари ўлмас қимматга эга асарларида фаол одамлар ҳақидаги марказий ғояларини илгари сурди. У Тургеневнинг «Арафа» романидаги Елена образини шоирона эҳтирос билан таҳлил қиларкан, «фаол интилиш», «фаол яхшилик», «фаол муҳаббат», «фаол ҳаёт» деган сўзларни ўқувчиси онгига қуйиш учун кетма-кет такрорлайди. Елена образининг яратилишини «фаол характер яратиш йўлидаги уриниш» деб баҳолайди.

Добролюбов доим янги замон кишисини орзу қилди. Жамиятимизда улуғ ғоялар етилмоқда ва албатта, тез орада фаолият кишилари келарлар! — деб башорат қилди. Унинг назарида янги типдаги одамни яратадиган адиб ҳам тамомила ўзига хос бир қиёфага эга бўлади. Чунончи, янги адиб ўзида Пушкин гўзаллигини, Лермонтов қудратини, Кольцовнинг реал, соғлом жиҳатларини жам қилиши керак, деб ёзди.

Добролюбовда ишга, фаолиятга чорлаш руҳи етакчи. Шуни назарда тутиб Достоевский Добролюбов билан санъат моҳияти хусусида жиддий баҳс қиларкан, уни сиз фаолият кишисисиз, деб атаган ва яна «унинг талантида эътиқоддан туғилган қудрат бор», деб айтган эди.

Добролюбов адабиётнинг тақдирига самарали таъсир кўрсатадиган, халқ билан қизғин, жасур, юракдан сўзлашадиган танқид яратди. Шундай янги танқид майдонида ўзини публицист ва жангчи сифатида намоён қилди. У ўзининг ўлим чоғидаги сўнгги сўзларини Достоевский асарларининг ажиб етук таҳлилига бағишлади. Ва сўнгги сўзларини абгор одамларнинг тирик юраги ҳамда уларнинг яшаш ҳамда бахтли бўлишга ҳақлари ҳақидаги ўйлар билан тугатди.

Ҳали ўн гулидан бир гули ҳам очилмаган Добролюбов бир дўстига ёзган хатида: «бизнинг баҳоримиз эндигина бошланмоқда», деб ёзган эди. Ха, ростдан ҳам, унинг баҳори эндигина бошланмоқда эди. Добролюбовнинг барча асарларидан баҳор нафаси келиб турарди.

Уларда бокира виждон, бокира фикр, бокира башоратлар баҳор чақмоқларидан гулдираб турадилар.

Иброҳим ҒАФУРОВ.

САЛОМАТ БЎЛИНГ

Ҳаёт файзи

Бахтли замонамизда, тинч-фаровон ҳаётимизда ичкиликбозликдек ёмон иллатга асло йўл қўйиб бўлмайди, ҳозирги пайтда бу хунук одатга ҳамма жойда, маҳаллаларда, турар жой массивларида, завод ва фабрикаларда, маданий ва тарбия муассасаларида, умуман барча меҳнат коллективларида соғлом кайфият ва ҳушёр турмуш тарзини мустаҳкамлаш бўйича муҳим тадбир-чоралар амалга оширилмоқда. Тошкент Давлат медицина институти 2-клиникаси шифокорларининг бу борадаги фаолиятлари ҳам эътиборга молик бўлаяпти.

«Соғлом ва ҳушёр турмуш учун» шиори остида иш олиб бораётган клиника шифокорлари ичкиликбозликнинг инсон саломатлигига ниҳоятда зиён экани ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориб, суҳбат-лекциялар ўтказишмоқда. Шифокорлар коллективи суд, милиция ва прокуратура ходимлари билан тез-тез учрашиб, улар ҳамкорлигида ичкиликбозликка қарши самарали курашишни яхши йўлга қўйишди. Клиникада Тошкент шаҳар прокурорининг ўринбосари Ф. Қиличев иштирокида «Ичкиликбозликка қарши муросасиз курашамиз» деган мавзуда ўтказилган суҳбат йиғилганларда яхши таассурот қолдирди.

Клиниканинг бош врачи, медицина фанлари кандидати Мурод Қодиров ичкиликбозлик инсон умрини қисқартирадиган, насл-насабини ногирон қиладиган оғу, соғлом ва ҳушёр ҳаёт тарзини бузадиган ёмон иллат эканини ҳаётий мисоллар асосида гапириб берди.

Шифокорлар доим инсон саломатлигини муҳофаза қилар эканлар, шу билан бирга ичкиликбозликка қарши аёвсиз ва муросасиз курашни ҳам ҳеч бир тўхтатмасликни ўзларининг шарафли бурчлари эканини айтдилар.

Ш. СИДДИҚОВ.

Бензин буғининг зарари

Бензин буғи организмга қанақа таъсир қилади! Шу ҳақда билмоқчи эдим.

Карим Жўраев, шофёр.

Бензин буғи қисқа муддат нафасга урганда ҳам бош оғрийди, одам бўшашади, йўтал тутади.

Автомобилдан чиқадиган газнинг ҳам зарари кўп, унда чала ёнган ёнилғи буғлари, турли кимёвий бирикмалар, жумладан ис гази бўлади.

Шундай ҳам бўладики, ҳайдовчилар бензин буғи ва автомобиль газининг организмга заҳарли таъсир қилишини билмай ёки техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилмай автомобиль кабинасида ёхуд гаражда двигателни ўчирмасдан ухлашга ётадилар. Бу ҳаёт учун хавфли.

Кўпинча ҳайдовчилар, профессионал ҳайдовчилар ҳам, ҳаваскор ҳайдовчилар ҳам бензиннинг заҳарли таъсирига бепарво бўладилар, бензинни бир идишдан иккинчисига қуйиш учун оддий шлангдан фойдаланадилар, бензинни тортиб олиш учун шлангни оғизга оладилар. Бундай ҳолларда бензин буғи ўпкага боради, одам сал янглишса бензин оғизга келиб, меъдага ўтиб кетади. Бензинни шланг орқали оғиз билан тортиб олиш асло мумкин эмас!

Этилли бензин, айниқса, хавфли бўлади. Бундай бензинда ва унинг буғида бўладиган тетраэтилсвинец асаб системасига таъсир қиладиган кучли заҳар ҳисобланади. Шунинг учун этилли бензинни биноларда сақлаш, автомобиль салонларида ташиш, бўёқларни суюлтириш учун ишлатиш, зажигалкага солиш, у билан кийим-кечакларни тозалаш ва турмушда бошқа мақсадлар учун фойдаланиш мумкин эмас.

Бензин унинг буғи билан, автомобиль гази билан заҳарланганда беморни тоза ҳавога олиб чиқиш, пахтани нашатир спиртига ҳўллаб ҳидлатиш ва тезда врач чақириш лозим.

М. ОРИФЖОНОВА тайёрлаган.

Болалар сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишда шифокорларимиз доим фидокорлик кўрсатишади. Хатима Усмонова ўн беш йилдирки, шифокорлик касбини шараф билан бажариб келяпти. У шаҳримиздаги 6-болалар поликлиникасида ҳалол меҳнат қилмоқда. Қўли енгил шифокордан ота-оналар болаларини яхши даволагани учун беҳад миннатдор бўлишмоқда.

СУРАТДА: шифокор Хатима Усмонова бемор боланинг соғлиғини текшириб кўрмоқда.

В. Бектуганов фотоси.

Ичманг ва чекманг

Ақлимиз ва виждонимиз биздан ичкилик ичмаслик ва ичирмасликни қатъиян талаб этади.

Л. Н. ТОЛСТОЙ.

ИЧКИЛИК деган ярамас оғу инсон саломатлигига, унинг умри қисқаришига, ширин ҳаёт тарзи бузилишига қанчалар ёмон таъсир қилиши кўпчиликка маълум. Шундай бўлса-да, биз шифокорлар бу масалада ҳаммадан кўпроқ халқ орасида тушунтириш ишларини, алкоголнинг инсон организмига зарарини, болаларнинг нимжон, ҳар хил асаб касалликларига дучор бўлишлари, ташқи ва ички аъзоларнинг нуқсонликлари (қизилўнгач, ичакларнинг, кўкрак қафаси аъзоларининг, жинсий аъзоларнинг ҳар хил нуқсонлари) билан туғилишларини айтиб беришимиз зарур. Айтайлик, биз ишлайдиган Ўрта Осиё медицина педиатрия институти болалар хирургияси клиникасида шу вақт мобайнида 500 дан зиёд бемор болалар фақат ташқи жинсий аъзоларнинг нуқсонлари билан даволанди (гипоспадия, эписпедия, пешоб пуфагининг экстрефияси ва бошқалар).

Ичкиликбозлик — бу ёмон яра сингари кишининг фақат соғлиғига эмас, балки бутун оиласига ҳам салбий таъсир этади.

Менинг В. исмли танишим ўн икки йил мобайнида винога кўнгил бериб, не-не маломатларга учрамади. Гулдай гўзал оиласидан ажралди, соғлигига катта путур етказди. Ҳозир, мана ярим йилдирки, ичишни ташлаб оиласи билан бўлиб, ишлаб юрибди. Ҳамма хурсанд.

Ичкиликбозлик — бу жамиятимизга ёмон иллат. Ҳар қандай бўлар-бўлмас «улфатчи»ликка барҳам бериш лозим. Чойхоналарда ичкиликбозлик ўрнига, яхши ошхўрлик қилиш, чой ичиш, ширин суҳбат қуриб, радио-телевизор эшитиш, мароқли дам олиш лозим. Шуни айтиш кераки, айрим ҳолларда ош идишда қолиб кетиб, фақат маст бўлгунча ичкилик ичилади, оқибати кўпинча жанжал билан тугайди.

ИЧКИЛИК билан бир қаторда, тамаки чекиш ҳам ундан қолишмайди. Айниқса болалар касалхоналарида айрим ходимларимиз ўта кашанда, коридорларда, хоналарда папирос чекиб ўзларидан ташқари ёш бемор болаларни ҳам заҳарлайдилар. Бу масалада ҳам, айниқса болалар медицина корхоналарида худди ичкиликбозликка қандай курашилса, тамаки чекувчиларга ҳам худди шундай талабларни қўйиш лозим. Бунинг учун раҳбар ходимларнинг ўзлари аввало ўрнак кўрсатишлари керак.

Маълумки, одам организмида учрайдиган айрим касалликларнинг келиб чиқишида алкоголь ҳам, никотин ҳам катта, ўзича ўрин эгаллайди. Бобокалонларимиз айтганидек, агар инсон ичкилик ичмай, тамаки чекмай, оромли ҳаёт кечирса 150—200 йил яшаган бўлур эди.

Бу икки зарарли одат ўрнига ҳар бир киши эрталаб 2—3 километр югуриб, бадантарбия билан шуғулланса, организмига ғоят фойда бўлади. Эрталабки югуриш кўпгина касалликларнинг тузалишига ёрдам беради. Маълумки инсон табиатан ҳаракатчан бўлади. Японларнинг айтишича, ҳар бир киши бир кунда камида 10 минг қадам пиёда босиши лозим. Бу дегани, ҳар бир киши ўртача бир кунда 5—6 километр юриши керак. Ҳаракат баракали бўлса, соғлиқ ҳам шунга мос келади.

ИЧКИЛИКБОЗЛИК ва тамаки чекишга қарши курашнинг асосий усулларидан бири биз юқорида айтган эрталабки югуриш — кўп ҳаракат қилишдир. Зотан, айрим ЖЭК ходимлари, мактаб дирекцияси, район ижроия комитети ходимлари меҳнаткашларнинг эрталабки бадан тарбияси, югуришни таъмин қиладиган майдончаларга алоҳида эътибор берсалар айни муддао бўлур эди.

Ю. УЛЛИЕВ,

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти болалар кафедрасининг доценти.

Диагноз—тилда

Ҳозирга қадар шифокорларга жуда муҳим бўлган мазатаъм билиш даражасини аниқлаш манбаи номаълум эди. Ҳолбуки таъм сезишнинг издан чиқиши қатор хасталиклар аломатидир.

Польшалик мутахассислар бу проблемани ҳал этиб, диагностика манбаи сифатида фойдаланишга қарор қилдилар. Улар яратган приборда «батарейка принципидан» фойдаланилган. Маълумки, электродга тил теккизилса истар-истамас ёқимсиз енгил металл таъми сезилади. Бундай электродлар янги приборда ҳам мавжуд бўлиб, фақатгина унда ток кучи бошқарилади. Характерли нохуш таъмни сезиши учун ток кучини қанча ошира боришга тўғри келса, беморнинг таъм билиш даражаси шунча ёмонлашганлиги аён бўлади.

Музикали даволаш

Вильнюс яқинидаги шаҳар болалар касалхонасида миллий музика асбоблари мучуча ва турли катталикдаги найлар хоҳлаган оҳангда куй таратади. Ёш беморлар оркестрда қатнашиб, нафас йўллари касаллигини даволашда соғлиқни тиклаш терапияси курсидан ўтадилар. Бундай даволаш бир йўла нафас олиш гимнастикаси ҳам бўлиб, шифобахш ҳаяжон касб этади.

Григорий КРОШИН

СИРЛИ МУОМАЛА

Ҳажвия

— Ассалому алайкум, биродар. Электр устарам бузилиб қолганди, шуни тузаттиргани келгандим.

— Ҳим-м. Ваалайкум ассалом. Биз устара тузатмаймиз.

— Шундайми. Хайр бўлмаса. Ҳа, дарвоқе, айтолмайсизми, устарани қаерда тузаттириш мумкин!

— Ҳим-м. Бўпти, хайр. Э, дарвоқе, устара бизда тузатиларди.

— Ундай бўлса сизга яна саломлар! Ҳали, биз тузатмаймиз, дегандингиз-ку...

— Тўғри, ҳозирнинг ўзида тузатмаймиз, холос. Бахтга қарши, бизга устаранинг чўткачасини келтиришгани йўқ.

— Қачон келтиришади!

— Бирор ойдан кейин келиб хабар олинг.

— Хайр...— Агар ўшанақа чўткачани мен ўзим топиб келсамчи!

—Хайр. Беҳуда овора бўласиз. Барибир чўткача топилгандаям бизда дроссель йўқ.

— Келтиришгани йўқми униям!

— Келтиришганди-ю, лекин тугаб қолган. Бирор ҳафтадан кейин бир хабар олиб кўринг. Омон бўлинг!

— Ҳа, омон бўлинг. Хўш..., бир ҳафтадан кейин барибир чўткача бўлмайди-ку-а!

— Лекин дроссель бўлади. Чўткачани ўзим топиб келаман, дедингиз-ку! Омон бўлинг!

— Демак, бир ҳафта кутишим керак экан-да!.. Омон бўлинг! Агар... чўткачаниям, дросселниям ўзим топиб келсам-чи!

— Хайр! Ўзингизни қийнаманг. Барибир мастерларимиз йўқ.

— Келтиришгани йўқми!.. Э, кечирасиз, мен улар қаерда демоқчийдим.

— Мастерларми! Улар бетоб бўлиб қолишган.

— Қачон соғайиб чиқишади!

— Тахминан ярим йилдан кейин, лекин бундан эрта эмас. Улар инфарктга мубтало бўлиб қолишган.

— Инфаркт дейсизми!

— Ҳа, миокард инфаркти.

— Ҳим-м.. Демак, ундай бўлса ўша мастерларингиз соғайиб чиқишгунча чўткачаям, дроссель ҳам тугаб қолиши мумкин экан-да, а!

— Буни мен қаёқдан билай!

Хўш, сиз ўзи мендан нимани истайсиз! Жудаям бошимни қотириб юбордингиз-ку!

— Электр устарамни тузаттирмоқчиман, холос. Менга бошқа ҳеч ниманинг кераги йўқ!

— Айтдим-ку юз марталаб, тузатмаймиз, тузатмаймиз деб! Тушунарлими! Омон бўлинг.

— Омон бўлинг... Ҳей, менга қаранг, агар мен... ҳозирнинг ўзида ҳаммасини: чўткачаниям, дросселниям, мастерниям муҳайё қилсам-чи!

— Биласизми, оғайни, сиз афтидан ўзингизнинг шунақа эзмалигингиз, ўжарлигингиз билан мениям инфаркт қиладиганга ўхшаб қолдингиз. Мен сизга жуда тушунарли қилиб, аниқ қилиб, лўнда қилиб айтдимку, я-рим йил-дан ке-йин ке-линг, деб!!!

— Нега энди!

— Бундан эртароқ ҳечам иложи йўқ. Бизда квитанция бланкаларим тугаб қолган.

— Ахир тушунсангиз-чи, менга устарамни тузаттириш керак, сизнинг квитанциянгиз эса, сира керак эмас! Хайр!

— Шошманг, оғайни, салом. Сиз квитанция керак эмас, дедингизми! О, буни қаранг-а! Сиз жуда ғалати одам экансиз-ку... Эй, Петро, дарров манави мижознинг ҳожатини чиқариб юбор! Энди, йигитча, сиз озгина сабр қилиб ўтириб туринг. Ҳозир кўз юмиб-очгунча ҳаммаси бажо бўлади. Қизиқ, нега сиз бошда бизни қийнаб ўтирмасдан гап шунақа-шунақа, квитанция керак эмас, деб қўя қолмадингиз, а!! Эҳ, мижози тушмагурэй!..

Русчадан
Т. МАҲМУДОВ
таржимаси.

Эркин кураш

Америкалик полвонлар Тошкентда

Совет Иттифоқи ва америкалик эркин кураш усталари ўртасидаги учрашувлар кейинги йилларда анъанага айланиб боряпти. Гилам устидаги беллашувларда айниқса умидли ёшлар ўзларини кўрсатиб, мутахассислар эътиборини қозонишмоқда. Бу табиий, албатта. Мазкур йирик халқаро учрашувларда қатнашаётган ёш спортчилар келгусида ўз терма командалари сафида Европа ва Жаҳон миқёсидаги биринчиликларда мамлакат спорт шарафини ҳимоя қилишаяпти.

Америкалик полвонлар бу сафар мамлакатимиздаги дастлабки учрашувни Киевда ўтказишди. Улар сафида тажрибали спортчилар иштирок этишмаган бўлса-да, бироқ истиқболли ёшлар беллашганини таъкидлаш лозим. Киевлик мухлислар ҳар бир вазнда муросасиз кураш боришини кутишган эди. Лекин беллашувлар мамлакатимиз вакилларининг яққол устунликлари остида ўтди. Улар тўққиз вазн тоифасида ғалаба қозонишди. Фақат 68 килограммгача бўлган вазнда Д. Смит рақиби А. Константиновни енгишга муваффақ бўлди.

Меҳмонлар Тбилисидаги халқаро турнирдан сўнг республикамиз пойтахти — Тошкентга ташриф буюрдилар.

Бугун «Юбилей» спорт саройида совет ва америкалик полвонлар ўртасида учинчи халқаро учрашув бўлади. Дастлаб 1982 йили Тошкентда СССР — АҚШ эркин курашчилари ўртасида халқаро учрашув ўтказилганлигини мухлислар яхши билишади. Ўшанда фарғоналик Эдуард Фатиков СССР терма командаси составида республикамиз шарафини муносиб ҳимоя қилиб [82 килограммгача бўлган вазнда] рақиби Крист Кэмбни енгганди. Пахтакорчи Анвар Абдураҳмонов эса 57 килограммгача бўлган вазнда гиламга чиқиб, рақибига имкониятни бой берган.

Икки йилдан сўнг «Юбилей» спорт саройи яна кураш мухлислари билан гавжум бўлди. Бу йирик спорт кошонасида яна СССР ва АҚШ командалари ўртасида халқаро ўртоқлик учрашуви ўтказилди. Бу сафар Аслан Хадарцев ва Арсен Фадзаевлар СССР терма командаси составида муваффақиятли иштирок этиб, ўзларига билдирилган ишончни шараф билан оқлашди. Айниқса 100 килограммгача вазнда бел олишган Хадарцев ва Гипсон учрашуви кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. Бунда вакилимиз ҳужумкор кураш усулларини кўрсатиб, ғалабага эришди.

Бу йил 15 — 20 июлда Минскда СССР халқларининг навбатдаги IX ёзги Спартакиадаси ўтказилади. Курсат Алиевич Аблаев тренерлик қилаётган республикамиз эркин курашчилари айни пайтда бўлажак спартакиадага пухта тайёргарлик кўришмоқда. Жумладан ўсмирлар ўртасида жаҳон чемпиони Махарбек Хадарцев бу йилги мавсумда машғулотларга янада зўр беряпти. Ўтган йили СССР чемпионати бронза медалини қўлга киритган Махарбек устози Айдар Мустафоев раҳбарлигида катта зафарларга эришяпти. Махарбек бугун ўтказиладиган халқаро учрашувда иштирок этади. Шунингдек акаси — Аслан ҳам яна бир бор ўз маҳоратини намойиш этишга шай бўлиб турибди. СССР терма командаси шарафини яна бир вакилимиз Арсен Фадзаев ҳимоя қилади.

СССР — АҚШ курашчилари ўртасида халқаро учрашувда республикамиз вакиллари ўзларига билдирилган юксак ишончни оқлайдилар деб умид қиламиз.

И. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Оғир дақиқаларда тренер ҳамиша шогирдига ҳамдам.
Э. Йўлдошев фотоэтюди.

Венгер хандалари

ТРАМВАЙДА

— Оғайни, модомики сиз менинг газетамни ўқир экансиз ҳеч бўлмаса қачон кейинги саҳифага ўтишим мумкинлигини айтиб қўйинг...

ҲАСАД

— Сиз жуда истеъдодли инсонсиз...

— Нимага сиз буни шивирлаб айтяпсиз?

— Яна бошқа бирортаси эшитиб қолишини истамайман...

МАГАЗИН

— Мен бу магазинга тез-тез кириб тураман. Бу ерда одоб билан алдашади, бошқа дўконларда эса қўполлик билан...

БАҲОНА

Магазин витринаси олдида туриб хотини эрига деди:

— Шундай шуба олгим келяпти-ки!

— Қўйсанг-чи азизим! Қандай қилиб бу нарсани хаёлингга келтирдинг! Нахотки космик ракеталар асрида сен ибтидоий одамга ўхшаб пўстинга ўраниб юролсанг?!

ЭЪТИРОЗ

— Шундай қимматга билет олдимми бўлди, концерт пайти дирижёр менга қараб туриши шарт.

УЙДА

— Тўғрисини айтсам сен билан жанжаллашгим келяпти...

— Яхши, бироқ бунинг учун биз аввал ярашиб олишимиз керак.

Русчадан
И. БОҚИЕВ таржимаси.

ОНА ДИЁР ТАРАННУМИ

Серқуёш республикамизда яшаб, самарали ижод қилган таниқли мўйқалам соҳиби А. Н. Волков гўзал ва сўлим табиатнинг чинакам мафтуни эди. Она диёримизнинг бетакрор ажиб манзаралари унинг қатор полотноларида нафис сайқал топди.

Ана шу ажойиб ижод намуналари билан Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи экспозициялари орқали яқиндан танишиш мумкин. Самарқанддаги Ўзбекистон маданияти ва санъати тарихи музейида эса «Қизил чойхона», «Болалар завқи» каби картиналари бор.

Моҳир рассом асарларини эндиликда иттифоқимиздаги қатор марказий кўргазма залларида кўриш мумкин. Москва область ўлка музейига унинг «Шоҳимардон тонги» пейзажи юборилди. Машҳур Третьяков галереяси экспозицияси мўйқалам устасининг «Чойхона» картинаси билан бойиди.

А. АЛИЕВ.

«ФАРРУХ ВА ЗУМРАД»

Таниқли кинорежиссёр А. Қобулов сермаҳсул ижоди билан томошабинларга яхши маълум. Санъаткор бадиий адабиёт соҳасида ҳам бир неча асар яратган. Унинг болаларга бағишлаб ёзган китоблари ҳам бор.

Илҳомбахш қалб эгаси кичкинтойларга атаб сценарий ҳам ёзган эди. У «Фаррух ва Зумрад» деб номланган расмли мультипликацион фильмга асос бўлди.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/II да **Севги ҳақида афсона**, 6/II да **Князь Игорь** (17.00), 7/II да **Корсар**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/II да **Бой ила хизматчи**, 6/II да **Келинлар қўзғолони**, 7/II да **Отелло**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — совет цирки усталари иштирокида катта ранг-баранг программа (19.30).

КИНО

5 ФЕВРАЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«222-РЕЙС» — **Санъат саройи** (18,30,20,45; телефон 421-34, 44-21-74).

«ҚАНДАЙ БАХТИЁР БЎЛИШ МУМКИН» — **Чайка** (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.40 да, телефон 77-06-20).

«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (18,21.00; телефон 78-47-25).

«АЛВИДО, ҒЎР ЙИГИТЛИГИМ...» — **Искра** (12.20.00; телефон 39-14-59).

«ДАҲШАТЛИ ОРОЛ СИРИ» — **Ватан** (жуфт соатларда сўнгги сеанс 21.30 да, телефон 74-30-38), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«КАТТА САЙР» — **Нукус** (18.30,20.45; телефон 460-69), **Қозоғистон** (17, 18, 20,21.00; телефон 35-24-92).

«ҚАЙСАРНИНГ ҚОЛИШИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

6 ФЕВРАЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«222-РЕЙС» — **Санъат саройи** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45; телефон 441-34, 44-21-44, 44-21-74), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (11, 14, 17, 20.00, телефон 33-44-52).

«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (12, 15, 18, 21.00; телефон 78-47-25).

«АЛВИДО, ҒЎР ЙИГИТЛИГИМ...» — **Искра** (12.2, 14, 16, 18, 20.00; телефон 39-14-59).

«ДАҲШАТЛИ ОРОЛ СИРИ» — **Ватан** (жуфт соатларда сўнгги сеанс 21.30 да, телефон 74-30-38), **Москва** (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.40 да, телефон 33-05-01).

«КАТТА САЙР» — **Нукус** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45, телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92).

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

7,8,9,10,11,12 февраль соат 20.00 да

КОМИЛЖОН ОТАНИЗОВ НОМЛИ ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

Катта концерти

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти ва Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист

БОБОМУРОД ҲАМДАМОВ

Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ҲАМРОҚУЛ ОДИЛОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ГАВҲАР МАТЁҚУБОВА

Билетлар соат 14 дан сотилмоқда.

Қашқадарё область, Яккабоғ районидаги 4-ўрта мактаб томонидан **Сафаров Муродулло Бозорович** номига берилган 001961 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати ва жамоат ташкилотлари назарий механика кафедрасининг доценти Р. Ш. Яминага онаси

Офият СИДДИҚОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

РЕКЛАМА

Қаҳратон писанд эмас

АГАРДА СОВУҚ КУНЛАРДА МОС ЛИБОСИНГИЗ БЎЛСА ҚИШ ФАСЛИНИНГ ҲАР ҚАНДАЙ ИНЖИҚЛИГИ ПИСАНД ЭМАС.

ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГНИНГ 43-МАГАЗИНИ

ХОТИН-ҚИЗЛАРГА

ҳар қандай об-ҳавога мос либосларни

ТАКЛИФ ЭТАДИ

ҚИШЛИҚ ПАЛЬТО (мўйна ёқали) МАВСУМБОП ПАЛЬТОЛАР, ПЛАШЧЛАР.

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, Ленин проспекти, 67-уй (10, 83-автобусларнинг «Ширин» кафеси бекати).

Магазин соат 10 дан 20.00 гача ишлайди. Танаффус—14 дан 15.00 гача, душанба—дам олиш куни.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ».

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ
43-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўрта маълумотли йигит-қизлар ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар қуйидаги ихтисосликлар бўйича қабул қилинадилар.

Қурилиш бўёқчиси, сувоқчиси, қурилиш-дурадгори, қўлда пайвандловчи, электр пайвандловчи, темир-бетон конструкцияларининг монажчиси, ғишт терувчи.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 30-45 сўм стипендия берилади. Шунингдек улар ишлаб чиқариш практикаси даврида топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртида спорт секциялари ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлайди.

Аълочи ўқувчилар учун «В» ва «С» категорияли автомобиль ҳайдовчисини тайёрлайдиган олти ойлик курслар ташкил этилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисида справка, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат.

Паспорт ва ҳарбий билет (ёки ҳарбий рўйхатда турганлиги тўғрисидаги гувоҳнома) шахсан кўрсатилади.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, 7-квартал (25, 28, 29-трамвайларнинг сўнгги бекати).

Ҳамиша гўзал безаклар

«ОЛМОС» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИНИНГ МАГАЗИНЛАРИДА

ЁҚУТ, ФЕРУЗА ВА БОШҚА ТОШЛАР СИНТЕТИК ВА ТАБИИЙ КОРУНД ЎРНАТИЛГАН, УЗУКЛАР, ЗИРАКЛАР, КУЛОНЛАР

СОТИЛМОҚДА

РЕСПУБЛИКА «ОЛМОС» УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИ (телефон 33-17-04).

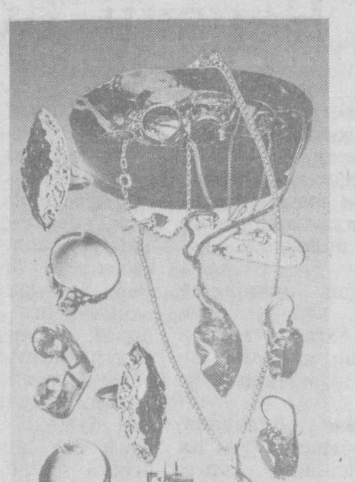

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»ГА қарашли

11-«ВИСОТСТРОЙ» қурилиш трестининг

17-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

электр пайвандчилар, монтажчилар, арматурачилар.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

ҳисоблаш, техникаси ремонти бўйича электомеханиклар, электромонтёрлар, моддий-техника таъминоти бўлими бошлиғи, инженер-электриклар, бинолар ремонти ва улардан фойдаланишни ташкил этиш бўйича инженерлар.

ФРУНЗЕ РАЙОНИДАГИ ЛОЙИҲА ТАШКИЛОТЛАРИГА

монтаж ва махсус қурилиш ишлари бўйича қуйидаги мутахассислар: етакчи инженерлар, етакчи конструктор, инженер-конструкторлар, меҳнатнинг илғор методлари бўйича инструкторлар, катта инженерлар, инженерлар, катта техниклар, чизмачилар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг «ЖИЛСТРОЙ» трестига қарашли

«ТАШМОССТРОЙ» ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

бўёқчилар, дурадгорлар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг

«ТАШИНЖСТРОЙ» трестига

газ-электр пайвандчилар, слесарь-труба ётқизувчилар, асфальт қилувчилар, йўл ишчилари; бульдозер, экскаватор, автогрейдер, асфальт қилиш машинаси ва автомобиль кранларининг машинистлари; қурилиш машиналари ва механизмлар бўйича слесарь-ремонтчилар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона;

ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ—Т. Шевченко кўчаси, 64-уй;
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ —У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй;
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ —М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй;
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ—К. Маркс кўчаси, 59-уй;
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ —Энгельс кўчаси, 48-уй;
СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ— Қорасарой кўчаси, 270-уй;
АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ— Фарҳод кўчаси, 21-уй;
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ—«Спутник», 2-квартал, 69-уй;
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ—Ш. Руставели кўчаси, 87-уй.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 45-37-27)

ТВ

ПАЙШАНБА, 6. II

● МТ I

9.00 «Время».
9.45 «Ҳайвонот оламида».
10.45 «Сергей Лазонинг ҳаёти ва мангулиги». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия —«Олға, фақат олға» ва 2-серия — «Ушбу рус диёри учун».
12.55 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари.
16.20 Л. Бернстайн. «Ишқ унга бегона» балетига ёзилган куй.
16.50 «Шахмат мактаби». Маҳорат сабоқлари.
17.20 Евгения Алтухова куйлайди.
17.40 КПСС XXVII съездининг делегати, Брянск областидаги «Воронокский» совхозининг механизатори Л. С. Чернова ҳақида телевизион очерк.
18.00 «... 16 ёшгача ва ундан катталар».
18.45 «Фан ва турмуш». Озарбайжон ССР Фанлар академияси.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Вахта: аргументлар баҳсда». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Экран»).
20.20 «Сергей Лазонинг ҳаёти ва мангулиги». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия — «Баҳор комиссарлари».
21.30 «Время».
22.05 «Ҳужжатли экран».
23.05 «Любовь Тимофеева». Фильм-концерт премьераси
23.45 «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Шу куннинг почтаси».
19.20 «Чашмалар».
19.50 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Эркаклар.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.50 Ритмик гимнастика.
21.20 Ф. Лист. Венгерча 6-рапсодия.
21.30 «Время».
22.05 «Душанба — оддий кун». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия
23.10 «Совет Иттифоқи бўйлаб». Киножурнал.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Қуёнча магнитофон топиб олди». Қўғирчоқ фильм.
18.30 «Шоирлар— болаларга». А. Барто туғилган куннинг 80 йиллигига.
19.00 Тошкент область чорвадорларининг тажрибаси. «Чорвачилик—зарбдор фронт» туркумидан.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Халқ контроли экрани».
20.15 «Тбилиси лавҳалари». Манзарали фильм.
20.30 «Ахборот».
20.50 Лирик концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 У. Назаров. «Ойна». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Кўрсатув тугагач—Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 —16.25 МТ-II
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 «Иван Павлов. Ҳақиқат излаб». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия (рус.).
19.20 «Лазер нурида». Илмий-оммабоп программа.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Эркин кураш бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви. СССР—АҚШ. «Юбилейний» спорт саройидан ёзиб олинган репортаж.
20.30 «Ахборот».
20.50 Реклама.
21.00 «Шундай аёллар яшайди». «Бизнинг замондошларимиз» туркумидан.
21.30 МТ II

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият —32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р—12559 Б—2038. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9